İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

DİYARBAKIR

2017

DİYARBAKIR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

İHSAN MENEKŞE

İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

NURULLAH ARSLAN

İŞ VE MESLEK DANIŞMANI

SUNUŞ

Güçlü ve gelişmiş bir toplum, rekabet gücü yüksek üretken alanlarda, yeni yatırımlarla istihdam olanakları yaratmayı gerektirmektedir. Bu anlamda hem gerçekçi hem de kalıcı çözümler içeren istihdam politikaları izlenmelidir. İşsizliği önlemeye yönelik uygulanacak politikaların hedefi yalnızca işsizliği azaltmaya yönelik olmamalı, bunun yanında gelişmeleri takip eden, sürekli olarak kendini yenileyen, rekabete açık, eğitim düzeyini en üst noktaya çekmeye çabalayan, düşünen, uygulayan ve her şeyden önemlisi üreten bir çalışan profilini de ortaya çıkarmaya yönelik olmalıdır. Çünkü istihdam sorununun temelinde işgücüne vasıf kazandırılması problemi yatmaktadır.

İŞKUR 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirmiştir. Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürümüz ve personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Diyarbakır İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Hasan Basri GÜZELOĞLU
Diyarbakır Valisi

ÖNSÖZ

Sosyal ve ekonomik hayatın en önemli sorunları arasında yer alan işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik doğru istihdam politikaları geliştirebilmek için profesyonel bir yaklaşımla işgücü piyasasının iyi bilinmesi gerekmektedir.

Bu yaklaşımla bakıldığında son yıllarda ilimizin sanayi, ticaret ve sosyal yapısında hızlı değişimler ve gelişmeler yaşandığı, oldukça dinamik ve değişken bir yapıya sahip olan ilimiz işgücü piyasasının ihtiyaçlarını, beklentilerini, hedeflerini sağlıklı bir şekilde analiz etmek, gelecekteki istihdam ve işgücü politikalarını sağlam temellere oturtmak gerektiği önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle işgücünün talep yönünün ve gelecek kısa dönemde işgücünün eğilimlerinin ölçülmesi, ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin hangi koşullarda ortadan kalkabileceğinin belirlenmesi ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak politika ve önerilerin geliştirilmesi hedeflenmiş ve bu anlamda Kurumsal olarak, aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlayabilecek bir çalışma yapılmıştır.

Müdürlüğümüzün kendi imkânlarıyla ve iş piyasa analizi konusunda eğitimli personel yönetiminde bir ekiple, Nisan-Mayıs 2017 referans döneminde gerçekleştirilen bu çalışma sonucunda, ilin temel işgücü durumu, işletmelerin istihdam yapısı, mevcut işsizlerin genel profili, işgücüne ihtiyaç duyulan ve temininde güçlük çekilen meslekler gibi İŞKUR İl Müdürlüğümüzün İşgücü Uyum Faaliyetlerine ışık tutacak işgücü piyasasının beklentilerine cevap verecek, çalışma hayatı için alınacak tüm kararları etkileyebilecek çok önemli bulguları ortaya çıkarmıştır. Nisan-Mayıs 2017 tarihleri arasından yapılan İşgücü Piyasası Araştırması çalışmalarına yapmış olduğu katkılarından dolayı Karacadağ Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr.Hasan MARAL'a şahsım ve kurumum adına teşekkür ederim.

İsmail KOÇ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ....iii
ÖNSÖZ....iii
İÇİNDEKİLER....iii
TABLOLAR LİSTESİ....ivi
ŞEKİLLER LİSTESİ....vii
KISALTMALAR....vi
YÖNETİCİ ÖZETİ....ix
GİRİŞ....1
BİRİNCİ BÖLÜM....2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ....2
İŞKUR GÖSTERGELERİ....2
Başvuru....2
Kayıtlı İşsiz....3
Açık İşler....5
İşe Yerleştirmeler....6
Aktif İşgücü Programları....7
İşsizlik Ödeneği....12
İKİNCİ BÖLÜM....14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI....14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM....15
İşyeri Verileri....16
Mevcut İstihdam....26
AÇIK İŞLER....29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER....48
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ....56
SONUÇ....62
EKLER....67
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU....67
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI....75

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 9
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) 11
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) 12
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) 12
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) 13
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 27
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 28
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 28
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 29
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 31
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 36
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 37
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması 39
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 40
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 41
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 42
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 44
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 44
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 46
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 46
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 47
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 49
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 52
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 55
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 57
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 56
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 57
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 6
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 22
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 23
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 26
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 27
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 31
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 38
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 50
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 52
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 54
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 59

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Diyarbakır İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında bin 485 işyeri ziyaret edilmiş olup veri derlenen işyeri sayısı bin 57'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır.

Diyarbakır ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 50 bin 774 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 42 bin 872 çalışan erkeklerden, 7 bin 903 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 31'i, kadınların ise yüzde 40'ı İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 43 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 180,1'dir. Diyarbakır ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Diyarbakır ilinde açık iş oranı yüzde 0,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Diyarbakır ili açık iş oranı bakımından 1,3 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür.

Diyarbakır ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 25'dir. Ayrıca söz konusu meslek grubu yüzde 2 ile açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur.

Diyarbakır ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Muhasebeci, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Elektrik Teknikeri, Alüminyum Doğramacı, Gaz Altı Kaynakçısı, Pazarlamacı, Mermer Ebatlandırma İşçisi ve Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 49,6'sı için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Diyarbakır ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 7,8'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Diyarbakır ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili

İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 30,5'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Diyarbakır ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Kamyon Şoförü mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Muhasebeci ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri takip etmektedir. Diyarbakır ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Diyarbakır ilinde işverenlerin yüzde 13,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,5 ile Türkiye genelinden 0,1 puan fazla olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Diyarbakır İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür.

Diyarbakır İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır. Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır.

İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Diyarbakır ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Diyarbakır ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

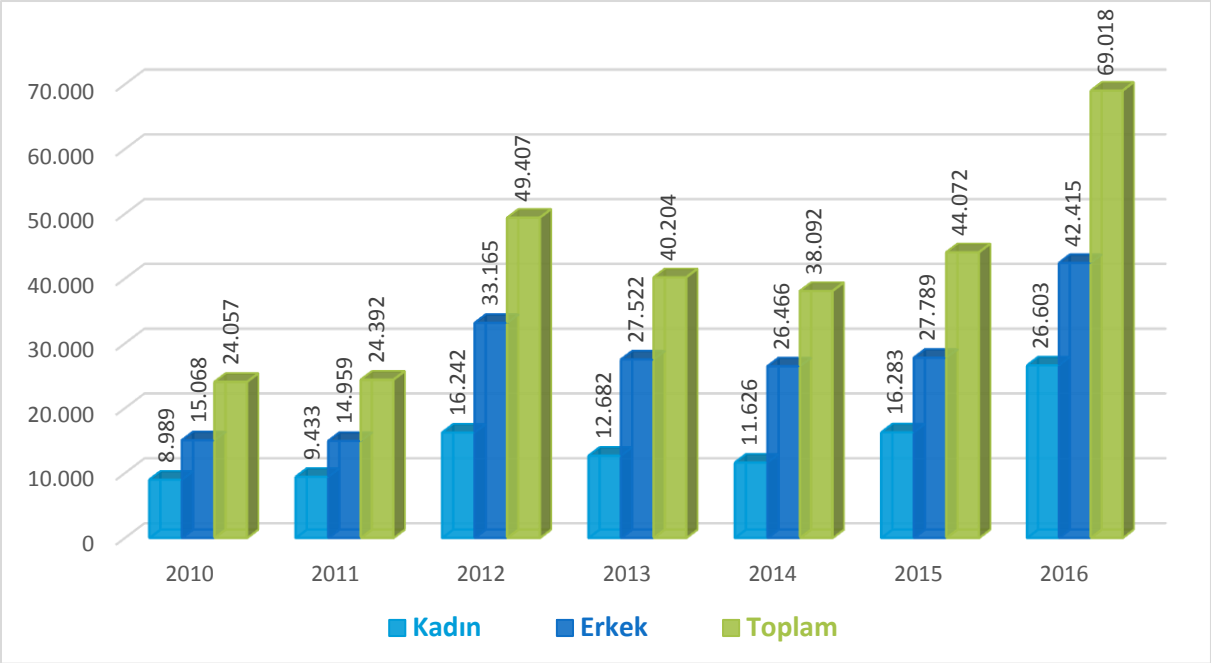

Kaynak: İŞKUR

Diyarbakır ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 69 bin 18 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 42 bin 415 tanesini erkekler, 26 bin 603'ünü kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 44 bin 961 tane artmıştır. Bu artışın 17 bin 614 tanesini kadınlar, 27 bin 347 tanesini erkekler oluşturmuştur.

Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 40'ı kadınlardan, yüzde 60'ı erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	10.419	16.266	26.685
Büro Memuru (Genel)	2.334	2.277	4.611
Temizlik Görevlisi	1.032	844	1.876
Beden İşçisi (Temizlik)	955	822	1.777
Satış Danışmanı	590	554	1.144
Garson (Servis Elemanı)	80	856	936
Sekreter	751	39	790
Aşçı	427	319	746
Şoför-Yük Taşıma	1	734	735
Güvenlik Görevlisi	58	625	683

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Diyarbakır ilinde mesleklere göre kayıtlı başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 26 bin 685 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %38,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Düz Dikiş Makineci, Çocuk Gelişim Elemanı, Aşçı ve Ön Muhasebeci meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Beden İşçisi (İnşaat) ve Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleri farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda kadınların erkeklere göre daha nitelikli mesleklerde farklılaşma ortaya koyduğu söylenebilmektedir. Bu durum erkeklerin işgücüne katılımının yüksek olmasının yanında kadınların eğitim seviyesinin artması ile işgücüne katılımının artmasının bir sonucudur. Böylelikle Kurumumuza yapılan başvurulara da bu durum yansımaktadır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Diyarbakır ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

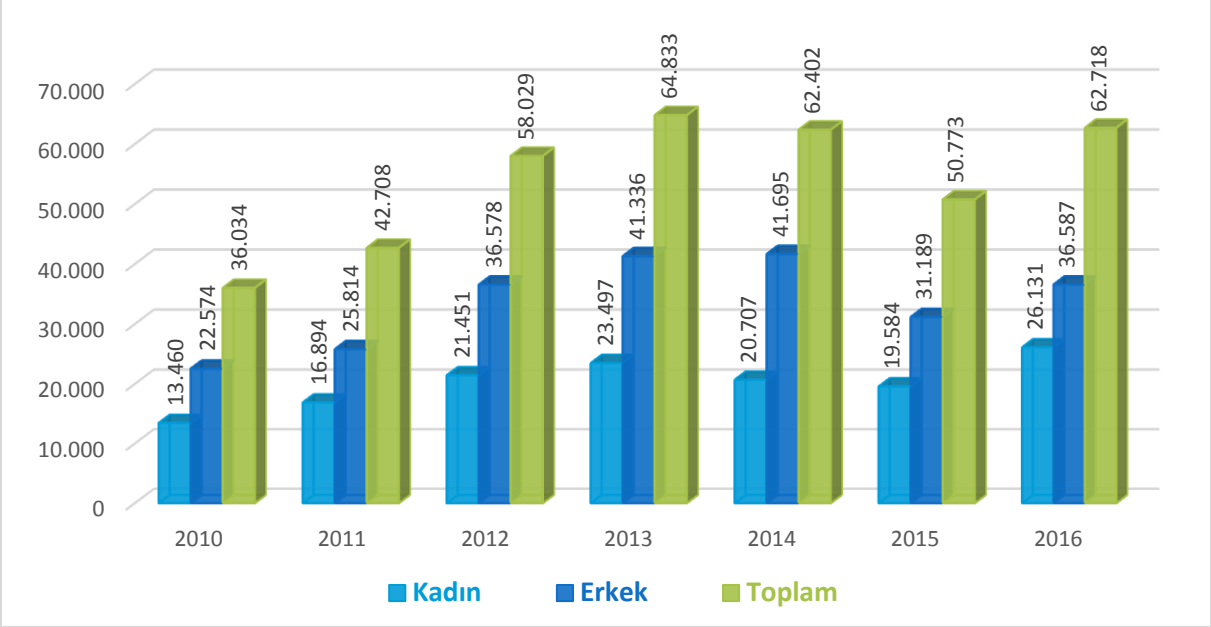

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Diyarbakır ilinde İŞKUR'a kayıtlı 36 bin 34 işsizin 22 bin 574'ü erkeklerden, geri kalan 13 bin 460 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 62 bin 718 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 13 bin 460 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık iki kat artarak 26 bin 131'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	10.204	13.751	23.955
Büro Memuru (Genel)	2.324	2.016	4.340
Temizlik Görevlisi	1.119	864	1.983
Beden İşçisi (Temizlik)	920	783	1.703
Satış Danışmanı	599	465	1.064
Sekreter	808	30	838
Garson (Servis Elemanı)	67	740	807
Aşçı	476	294	770
Şoför-Yük Taşıma	2	725	727
Ön Muhasebeci	374	261	635

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Diyarbakır ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Diyarbakır ilinde Kuruma kayıtlı 23 bin 955 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Diyarbakır ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %38,2'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Çocuk Gelişim Elemanı, Aşçı, Ön Muhasebeci ve Bilgisayar İşletmeni gibi niteliği yüksek mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

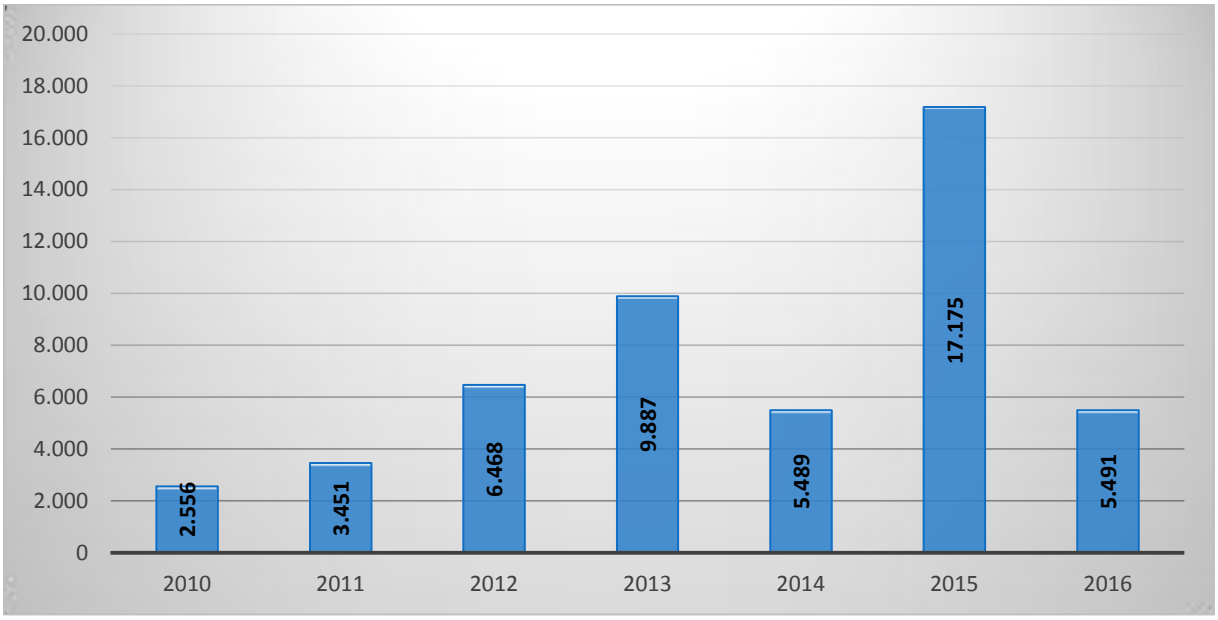

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 2 bin 556 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 5 bin 491 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 52,9 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 17 bin 175 ile 2015 yılında zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 200'lük gibi bir artış sergilemiştir. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.176
Güvenlik Görevlisi	527
Beden İşçisi (Temizlik)	281
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	272
Temizlik Görevlisi	261
Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi	244
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	167
Satış Danışmanı	147
Düz Dikiş Makineci	131
Büro Memuru (Genel)	123

Kaynak: İŞKUR

Diyarbakır ilinde 2016 yılında 5 bin 491 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada bin 176 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %21,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Güvenlik Görevlisi ve Beden İşçisi(Temizlik) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

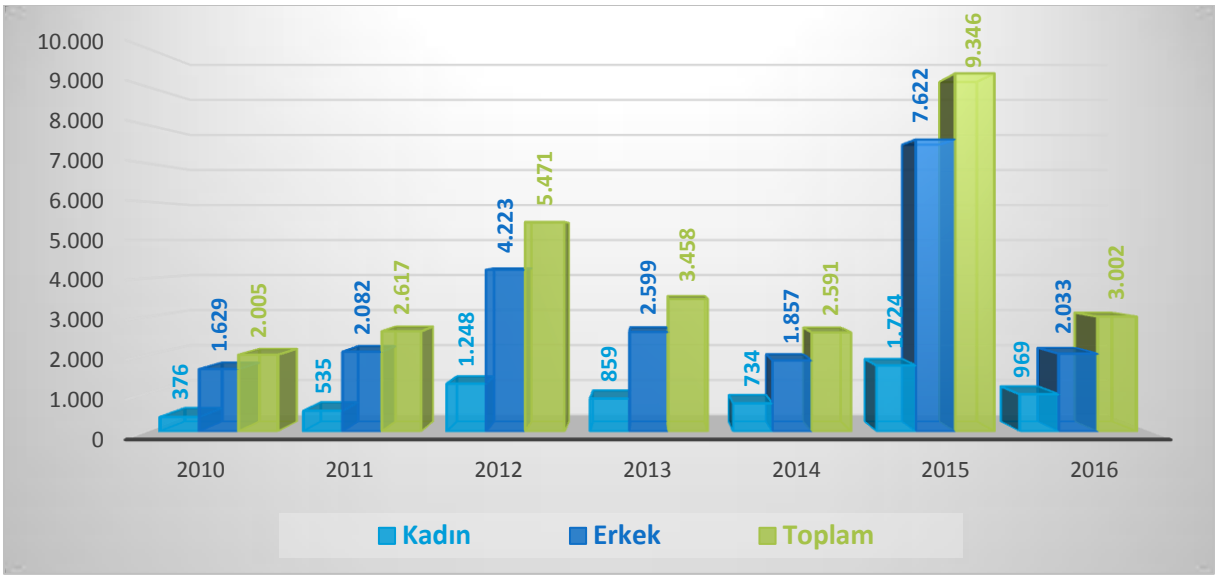

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 2 bin 5 olan Diyarbakır ilinde işe yerleştirilenlerin bin 629'u erkeklerden, geri kalan 376 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2012 yılına kadar artış, 2012'den 2015 yılına kadar ise düşüş eğilimi göstermiştir. 2016 yılında Diyarbakır ilinde 3 bin 2 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 20 ile 28'i kadınlardan oluşurken bu oran 2016 yılında yüzde 32,3'e yükselmiştir.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Güvenlik Görevlisi	39	515	554
Beden İşçisi (Temizlik)	52	348	400
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	215	137	352
Beden İşçisi (Genel)	48	285	333
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	132	56	188
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	99	68	167
Temizlik Görevlisi	26	111	137
Büro Memuru (Genel)	37	55	92
Sekreter	51	30	81
Büro İşçisi	33	27	60

Kaynak: İŞKUR

Diyarbakır ilinde 554 tane işe yerleştirmeyle Güvenlik Görevlisi mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %18,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) , Veri Giriş Kontrol İşletmeni meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	138	2.416	1.942	4.358
2011	188	3.366	2.188	5.554
2012	189	4.215	2.506	6.721
2013	93	1.890	783	2.673
2014	78	829	907	1.736
2015	126	2.408	1.070	3.478
2016	96	1.784	593	2.377

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2012 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 189 kursa 4 bin 215 kadın kursiyer, 2 bin 506 erkek kursiyer katılarak toplam 6 bin 721 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 96 mesleki eğitim kursuna 2 bin 377 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 784'ü erkek, 593'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 75'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Düz Dikiş Makineci	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Düz Dikiş Makineci
Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi	Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi	Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi
El Nakışçısı	Haberleşme Tesisatı Bakım Ve Onarımcısı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Hereke / İpek Halı Dokumacısı	Düz Dikiş Makineci	El Nakışçısı
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı
Puşi Dokuyucu (Mekikli)	Alüminyum Doğramacı	Hereke / İpek Halı Dokumacısı
Kadın Giysileri Kalıp Hazırlama Elemanı	Saraciye Montajcısı	Muhasebe Yardımcı Elemanı
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Muhasebe Yardımcı Elemanı	Puşi Dokuyucu (Mekikli)
Gümüş Takı İşlemecisi	Bobinajcı-Elektrik (Bobinaj Sarma Operatörü)	Haberleşme Tesisatı Bakım Ve Onarımcısı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Düz Dikiş Makineci, Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Düz Dikiş Makineci, Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi ve El Nakışçısı mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi ve Haberleşme Tesisatı Bakım Ve Onarımcısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	17	37	27	64
2011	54	147	131	278
2012	44	178	126	304
2013	172	437	283	720
2014	403	470	412	882
2015	756	889	830	1.719
2016	1148	1.174	1.478	2.652

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 41 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 148 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 652 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 44,3'ü kadınlardan yüzde 55,7'si erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 54,3 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Sekreter	Satış Danışmanı	Sekreter
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Satış Danışmanı	Reyon Görevlisi	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Sekreter	Reyon Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Garson (Servis Elemanı)	Ön Muhasebeci
Kasiyer	Ön Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)
Satış Elemanı (Perakende)	Ambar/Depo Görevlisi	Satış Elemanı (Perakende)
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Satış Elemanı (Perakende)	Kasiyer
Reyon Görevlisi	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	Makineci (Dikiş)

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Sekreter, Büro Memuru (Genel) ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Sekreter, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Büro Memuru (Genel) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel) ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2014	6	106	214	320
2015	16	253	321	574
2016	21	418	1.124	1.542

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 21 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programından yararlanan kişi sayısı 2015 yılına göre 2,6 kat daha fazladır. Programa 418'i kadın, bin 124'ü erkek olmak üzere toplam bin 542 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP				
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	18	96	1.089	1.185
2011	52	172	1.040	1.212
2012	147	1.357	5.942	7.299
2013	132	2.048	6.677	8.725
2014	185	3.769	7.353	11.122
2015	110	4.603	5.931	10.534
2016	62	3.485	5.367	8.852

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Diyarbakır ilinde 2012 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 62 kurs açılmış olup bu programlara 3 bin 485'i kadın, 5 bin 367'si erkek olmak üzere toplamda 8 bin 852 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı
2010	2.505	2.364
2011	3.136	2.772
2012	4.219	3.244
2013	6.284	4.763
2014	7.177	4.793
2015	8.662	5.482
2016	12.795	8.299

Kaynak: İŞKUR

Diyarbakır ilinde 2016 yılında toplam 12 bin 795 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 8 bin 299'u işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden

sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 47,7 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 51,4 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	2.088
Büro Memuru (Genel)	478
Temizlik Görevlisi	228
Şoför-Yük Taşıma	170
Satış Danışmanı	142
Beden İşçisi (Temizlik)	133
Aşçı	124
Güvenlik Görevlisi	115
Beden İşçisi (İnşaat)	109
Garson (Servis Elemanı)	108

Kaynak: İŞKUR

Diyarbakır ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 2 bin 88 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %22,2'sini oluşturmaktadır. Büro Memuru (Genel) mesleğinde ise bu sayı 478 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüzyüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Diyarbakır ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Diyarbakır ilinde bin 182 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 50 bin 774 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Diyarbakır ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 1'de Diyarbakır ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	422
Toptan Ve Perakende Ticaret	184
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	167
İmalat	135
Ulaştırma Ve Depolama	63
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	51
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	40
Eğitim	38
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	18
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	17
Bilgi Ve İletişim	10
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	6
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	5
Su Temini	4
Gayrimenkul Faaliyetleri	4
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**1.182**

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Diyarbakır ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 35,7'si İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 17,8'dir. Bu durumda Diyarbakır ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 15,6'sı bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Diyarbakır ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Gayrimenkul Faaliyetleri ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü 4'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Diyarbakır ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

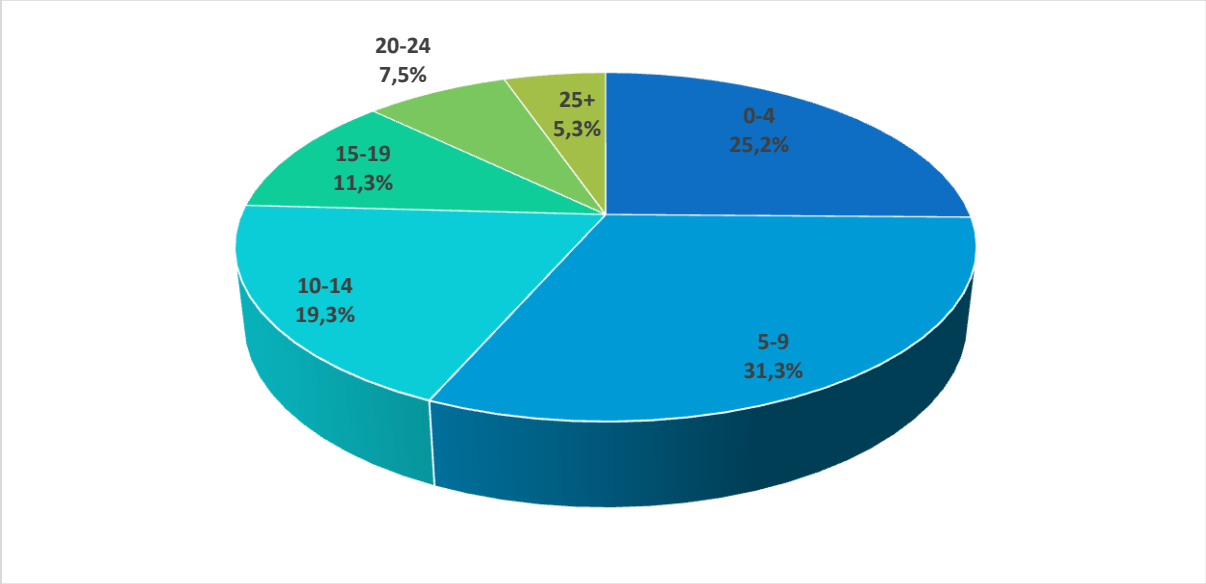

Kaynak: İPA 2017

Şekil 5'te görüldüğü üzere Diyarbakır ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 31,3'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,3'tür. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 8 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

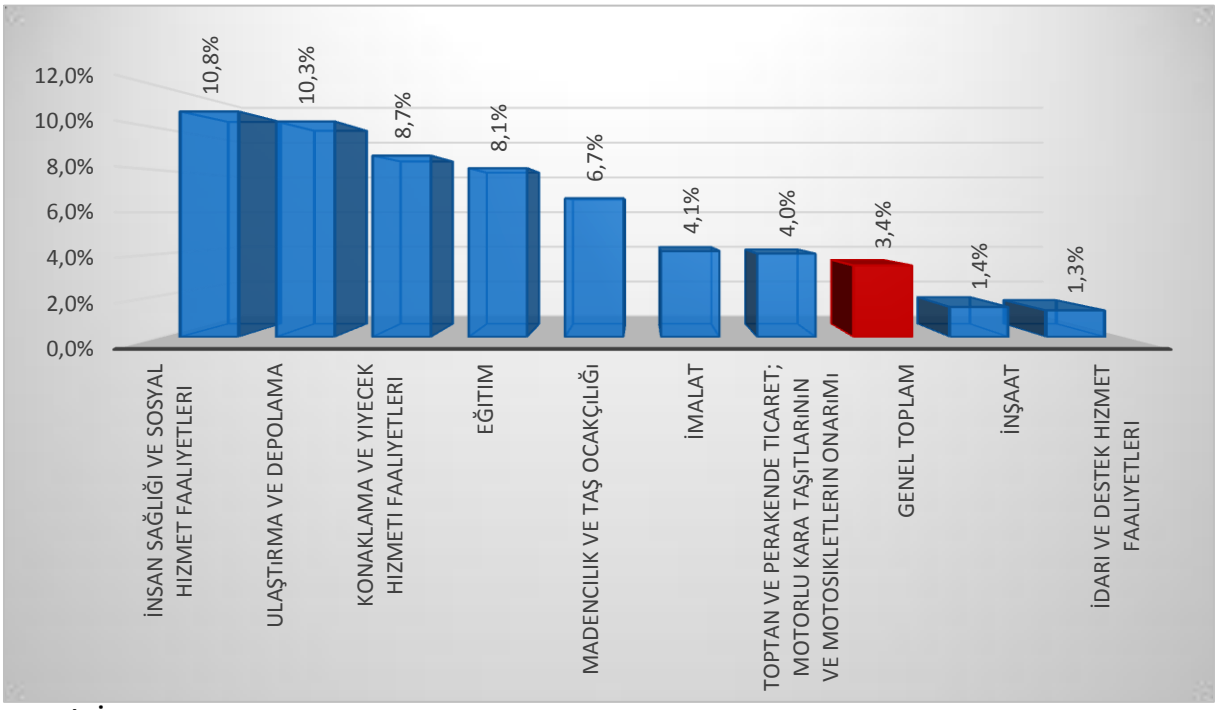

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 10,8'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Diyarbakır ili genelinde bu oran yüzde 3,4 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Diyarbakır ilinde ikinci sırada Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 10,3'ünde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 8,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

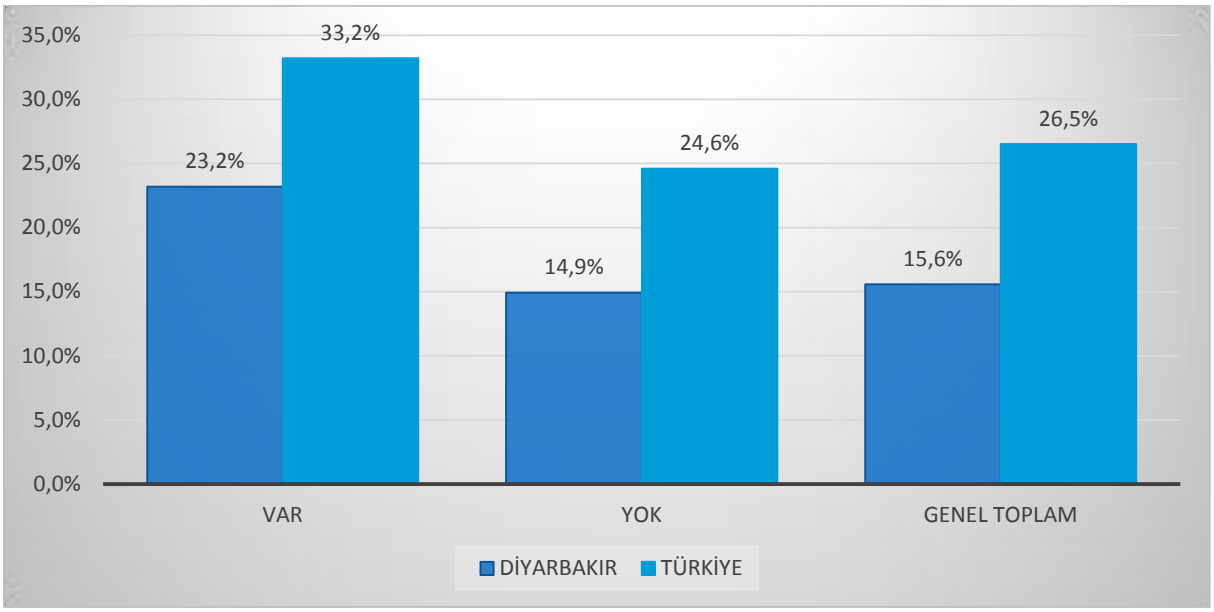

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Diyarbakır ilinde bu oran yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Diyarbakır ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 23,2 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 14,9 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Diyarbakır ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

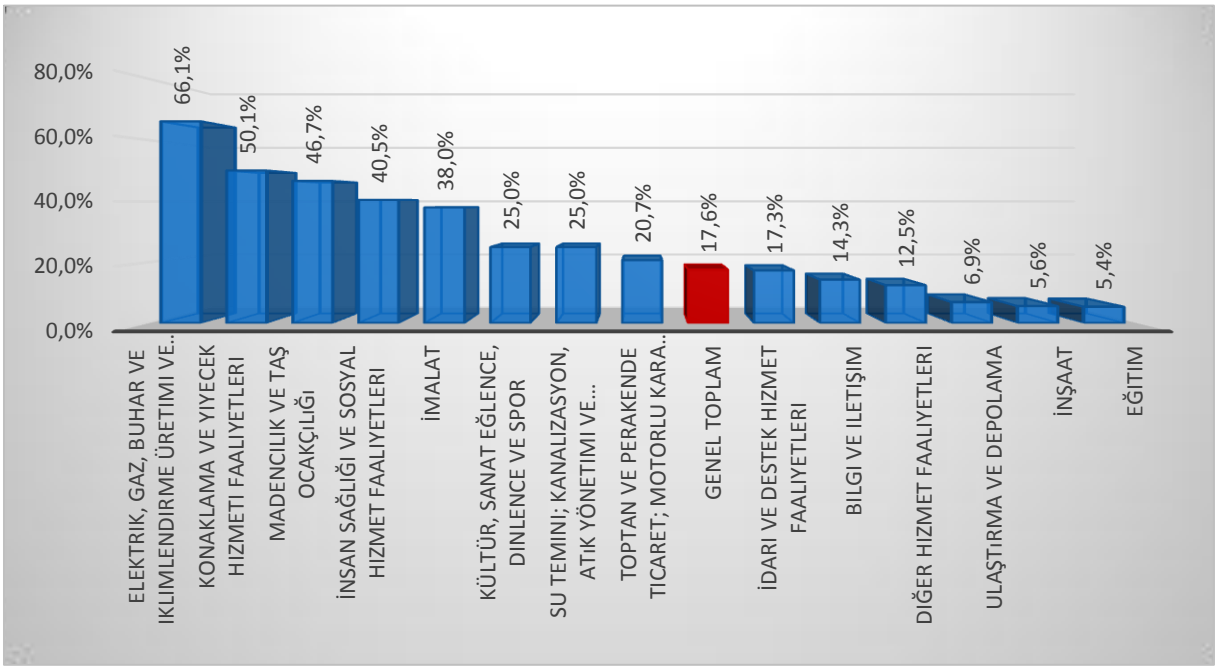

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde işyerlerinin yüzde 17,6'sında vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Diyarbakır ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 66,1'inde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinde kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Diyarbakır ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

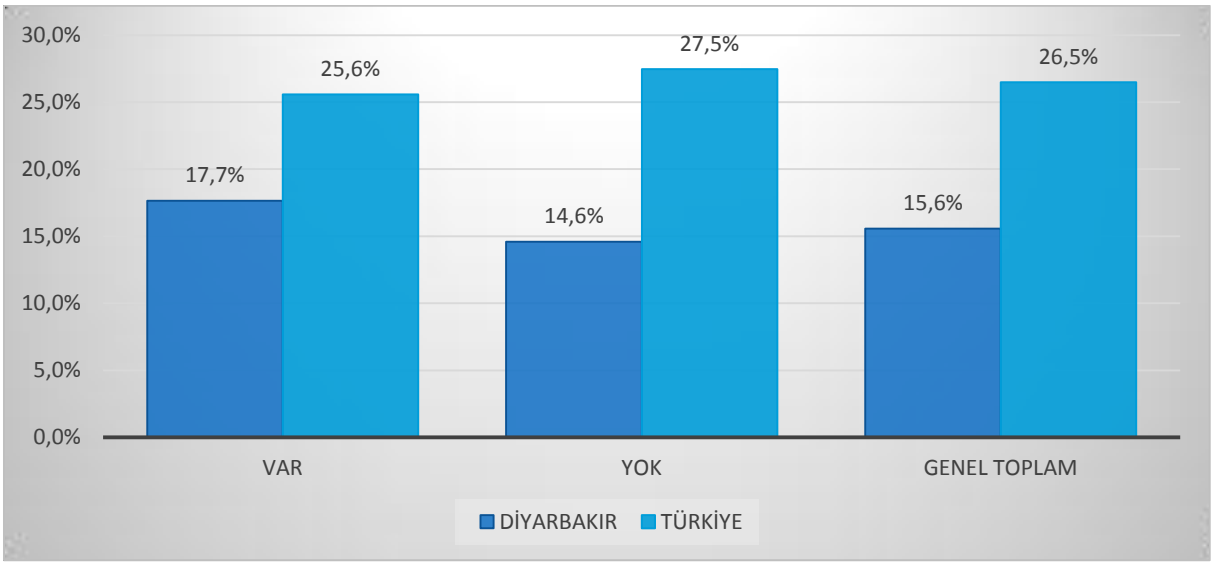

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 17,7'si kadın, yüzde 82,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 14,6'ya düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Diyarbakır ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 15,6'sının kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadın 5'i erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Diyarbakır ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

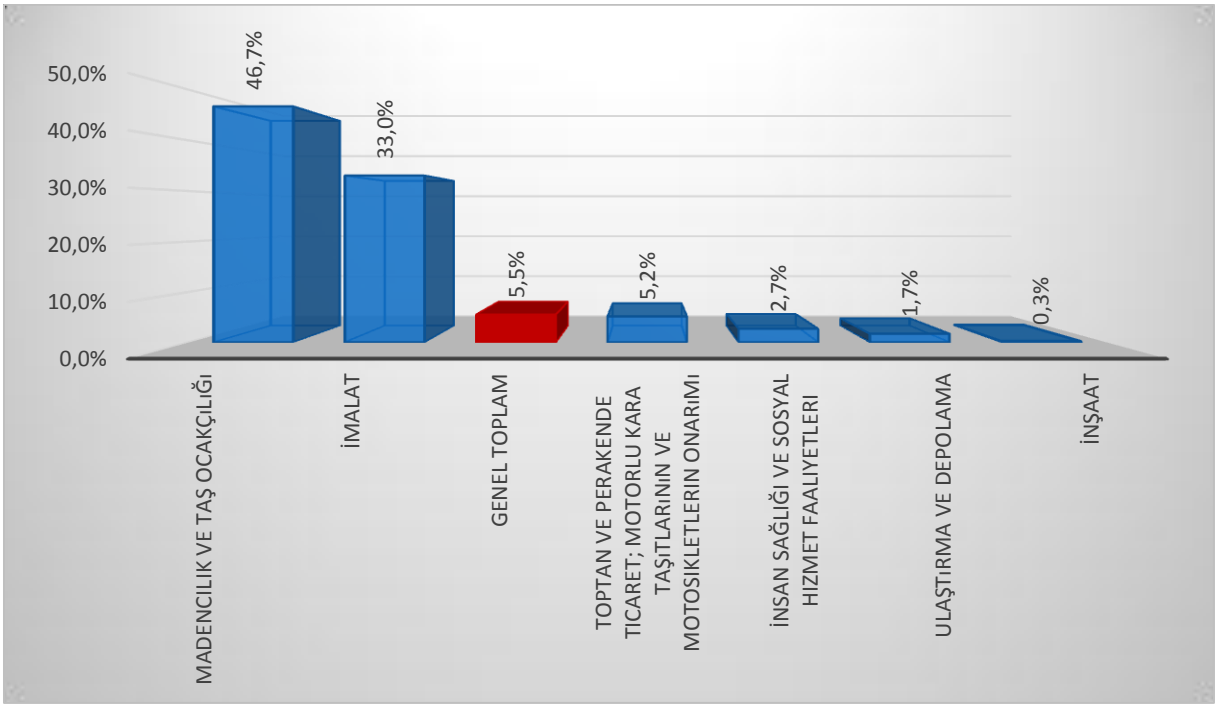

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde 17 sektörden 7 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 46,7'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 33 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Diyarbakır ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Diyarbakır ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55,2 ile İmalat ve yüzde 30,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. Diyarbakır ilinde yoğun olarak İnşaat sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 0,3 ile son sırada yer almaktadır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 33'ü ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

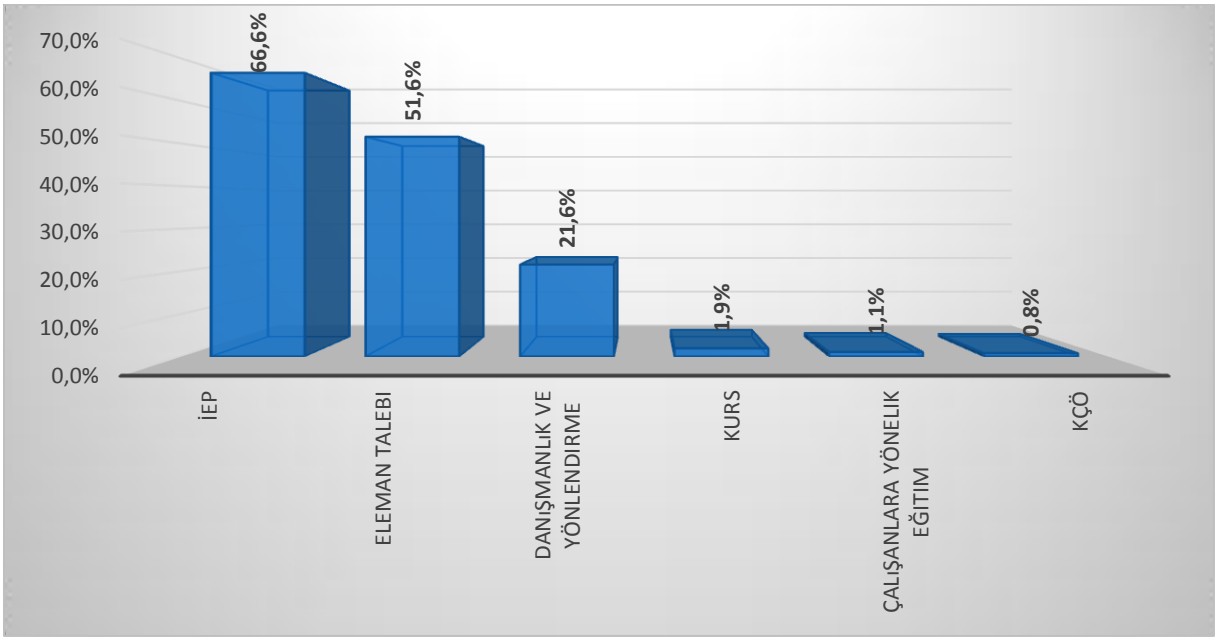

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 33,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Diyarbakır ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İşbaşı Eğitim Programı hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 66,6'sı İşbaşı Eğitim Programından yararlanırken yüzde 51,6'sı Eleman Talebi alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

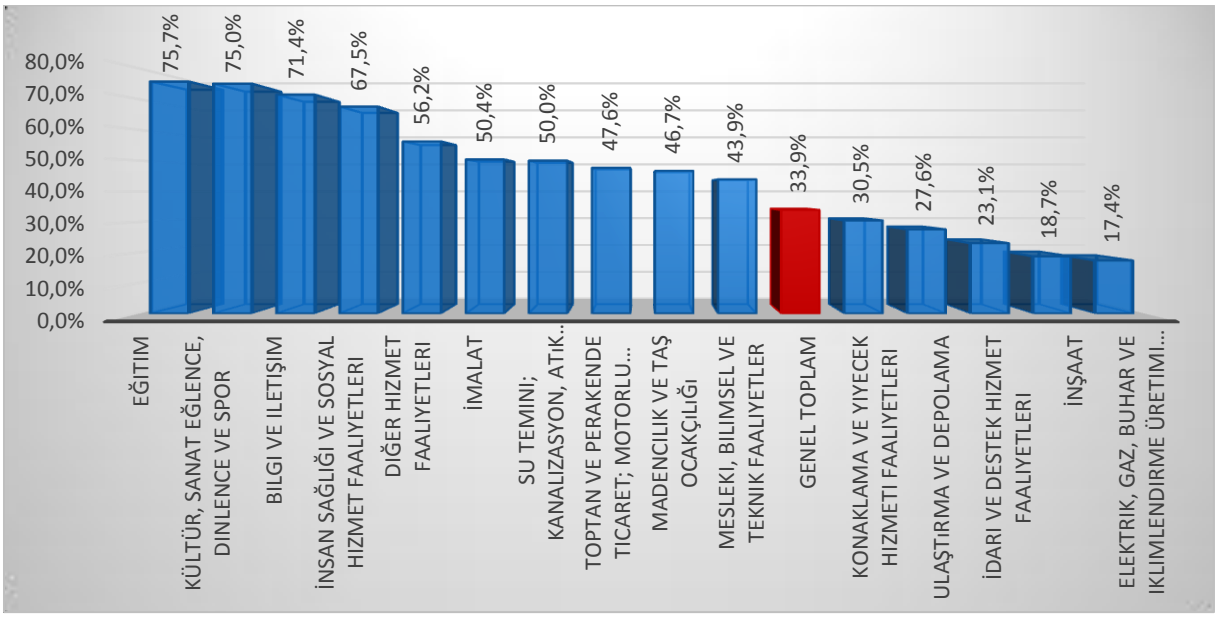

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Diyarbakır ilinde eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 75,7'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 33,9'un altında kalarak yüzde 18,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 50,4 ve yüzde 47,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Toptan Ve Perakende Ticaret	1,2%	33,6%	58,0%	66,2%	1,2%	0,0%
İnşaat	0,0%	29,7%	52,2%	36,0%	0,0%	1,5%
İmalat	1,6%	13,1%	67,2%	75,4%	1,6%	3,3%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,8%	25,0%	44,4%	66,7%	2,8%	2,8%
Eğitim	0,0%	7,1%	42,9%	92,9%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	12,0%	48,0%	88,1%	0,0%	4,0%
Ulaştırma Ve Depolama	0,0%	6,3%	37,5%	75,0%	0,0%	0,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	7,1%	35,7%	71,4%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	11,1%	22,2%	33,4%	77,8%	0,0%	22,2 %
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	28,4%	43,2%	56,8%	0,0%	0,0%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,0%	14,3%	57,1%	71,4%	0,0%	0,0%
Bilgi Ve İletişim	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Su Temini	0,0%	50,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**1,1%**	**21,6%**	**51,6%**	**66,6%**	**0,8%**	**1,9%**

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde en çok Eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'te yer almaktadır. Eğitim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yüzde 92,9'u işbaşı eğitim programından, yüzde 42,9'u Eleman Talebi hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe yer alan işyerleri İŞKUR'un sadece İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden yararlanmıştır. İŞKUR hizmetlerinden faydalanan Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe yer alan işyerlerinin hepsi Danışmanlık ve Yönlendirme, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanmışlardır.

İŞKUR'dan eleman talebinde yüzde 67,2 ile en çok İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu oran Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 58 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 52,2 olarak gerçekleşmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Diyarbakır ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Diyarbakır ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

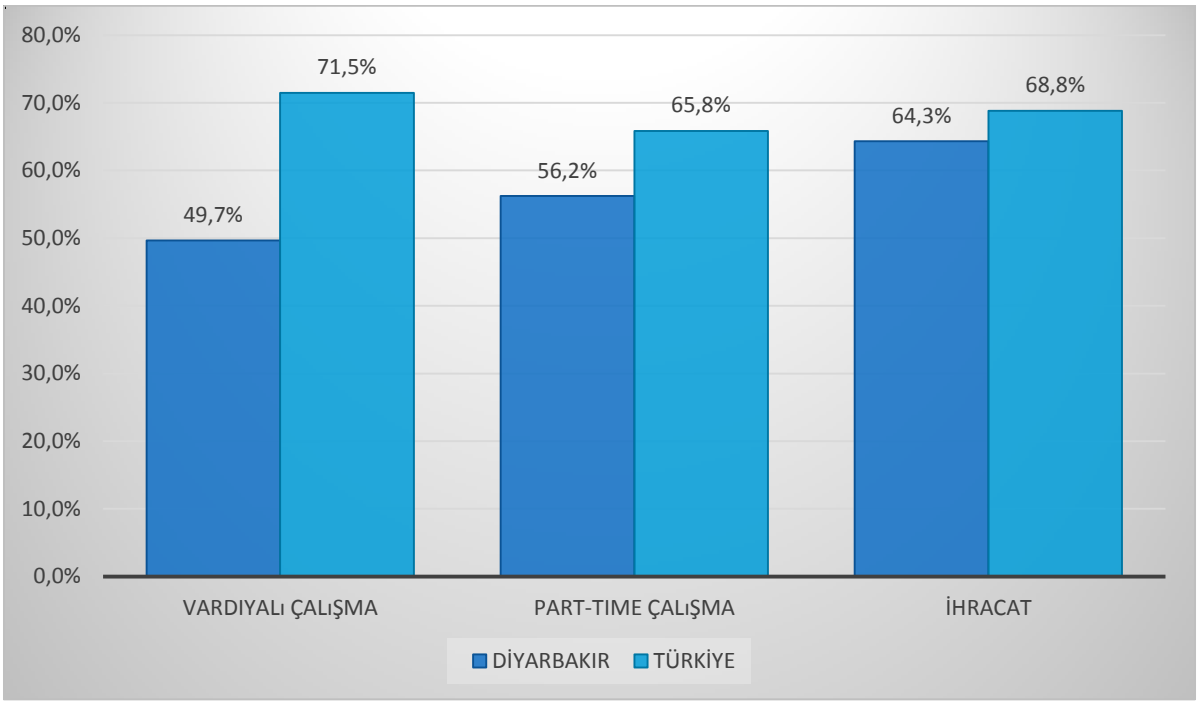

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Diyarbakır ilinde ise bu oran yüzde 49,7 ile Türkiye ortalamasının oldukça altında gerçekleşmiştir. Diyarbakır ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 17,6'sı vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Diyarbakır ilinde işyerlerinin yüzde 5,5'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık 3'te 2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin altındadır.

Diyarbakır ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 56,2'si İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Diyarbakır ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Diyarbakır ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 50 bin 774 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 42 bin 872 çalışan erkeklerden, 7 bin 903 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3.183	13.316	16.499
İnşaat	474	10.980	11.455
Toptan Ve Perakende Ticaret	987	4.513	5.500
İmalat	933	4.523	5.456
Ulaştırma Ve Depolama	226	3.419	3.645
Eğitim	812	1.069	1.882
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	814	887	1.701
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	135	1.031	1.166
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	54	1.036	1.090
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	76	959	1.036
Diğer Hizmet Faaliyetleri	109	319	428
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	43	173	217
Bilgi Ve İletişim	8	201	209
Su Temini	28	177	205
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	13	165	178
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	82	82
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	7	20	28
Genel Toplam	**7.903**	**42.872**	**50.774**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Diyarbakır ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün Diyarbakır ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 31,1 oranında, kadınlarda ise yüzde 40,3 oranında İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe çalışma oranı yüzde 32,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

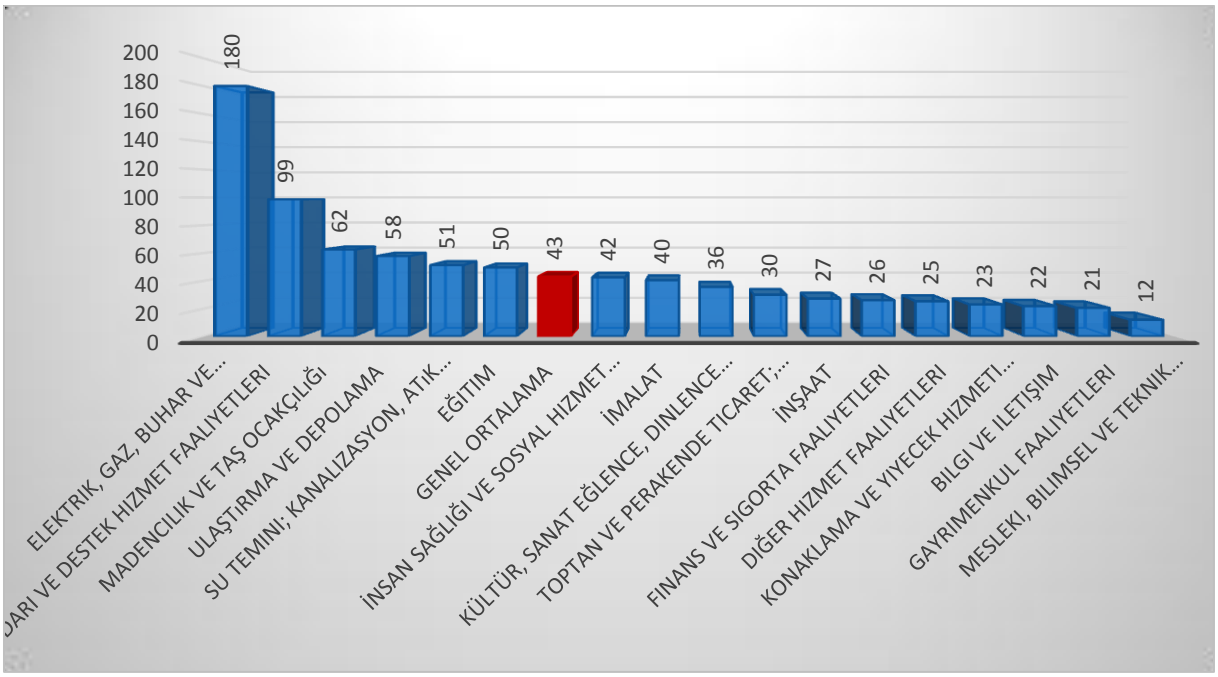

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Diyarbakır ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki sektörlere göre ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 43 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 180; ikinci sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 99 kişi ve üçüncü sırada bulunan Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe 62 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'daki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.019	13.281	16.300
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.436	7.345	8.782
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	318	8.045	8.363
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	169	6.999	7.168
Profesyonel Meslek Mensupları	1.324	2.239	3.563
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.236	1.797	3.033
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	312	2.294	2.606
Yöneticiler	70	686	756
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	19	185	203
Genel Toplam	**7.903**	**42.872**	**50.774**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 32,1'i, erkek çalışanların yüzde 31'i ve kadın çalışanların yüzde 38,2'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almakta ve yüzde 17,3 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Diyarbakır ilinde kadınların yüzde 16,8'i Profesyonel Meslek Mensupları, yüzde 15,6'sı Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 5,2'si Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 4,2'si Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Diyarbakır ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	2.278	12.186	14.464
5-9	2.016	11.598	13.614
10-14	1.466	8.773	10.240
15-19	1.380	5.899	7.279
20-24	542	2.421	2.963
25+	221	1.995	2.216
Genel Toplam	**7.903**	**42.872**	**50.774**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında ters yönlü bir ilişkinin

olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı azalmaktadır. 15-19 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 19'u kadınlardan oluşmaktayken, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 10'dur.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu yeni kurulan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca genç yaştaki işyerleri Diyarbakır ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin yarısını 0-4 ve 5-9 yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)	Güvenlik Görevlisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Güvenlik Görevlisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Beden İşçisi (Genel)	Sekreter	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (İnşaat)	Satış Danışmanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (Temizlik)	Büro Memuru (Genel)	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	Muhasebeci	Beden İşçisi (Temizlik)
Satış Danışmanı	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Minibüs Şoförü
Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Mermer İşçisi
Minibüs Şoförü	Yer Hostesi	Satış Danışmanı

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'de ise Diyarbakır ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk beş mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Temizlik Görevlisi mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak sekreter, hasta ve yaşlı bakım elemanı ve yer hostesti bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile

aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

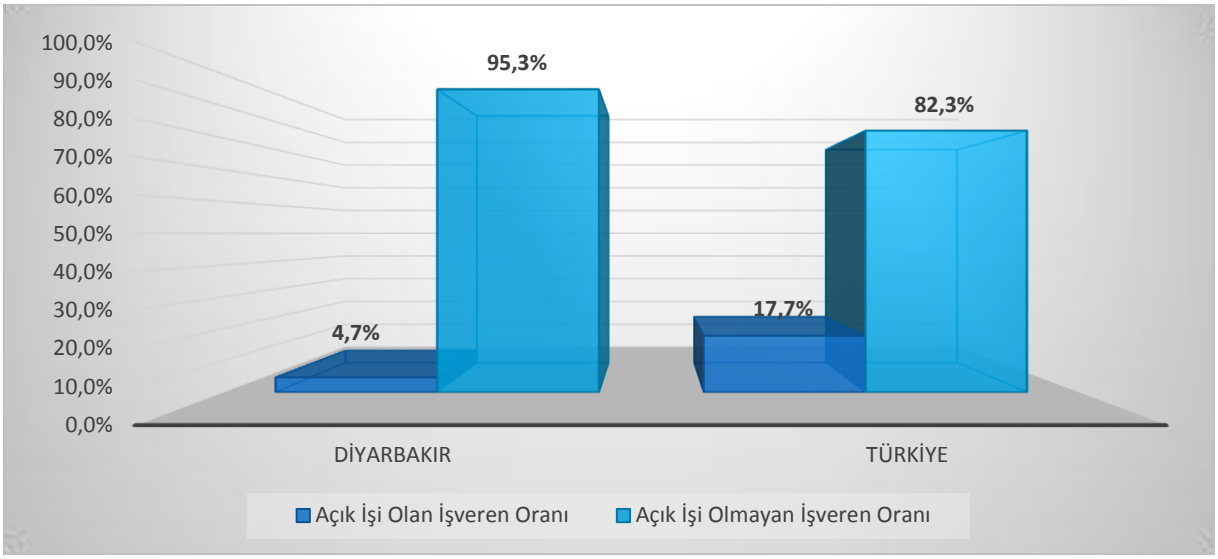

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Diyarbakır ilinde 56 işyerinden 208 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	68
Toptan Ve Perakende Ticaret	56
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	33
İnşaat	30
Eğitim	7
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	7
Ulaştırma Ve Depolama	3
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**208**

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.208 kişilik açık işin yüzde 32,7'sine tekabül eden 68 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	3,1%	13,3%
İmalat	1,2%	13,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret	1,0%	11,4%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,5%	6,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,5%	6,2%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,4%	5,4%
Eğitim	0,4%	5,4%
İnşaat	0,3%	3,4%
Ulaştırma Ve Depolama	0,1%	1,1%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,6%
Genel Toplam	**0,4%**	**4,7%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Diyarbakır ilinde açık iş oranı yüzde 0,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Diyarbakır ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 13,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 13,2 ile İmalat ve yüzde 11,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

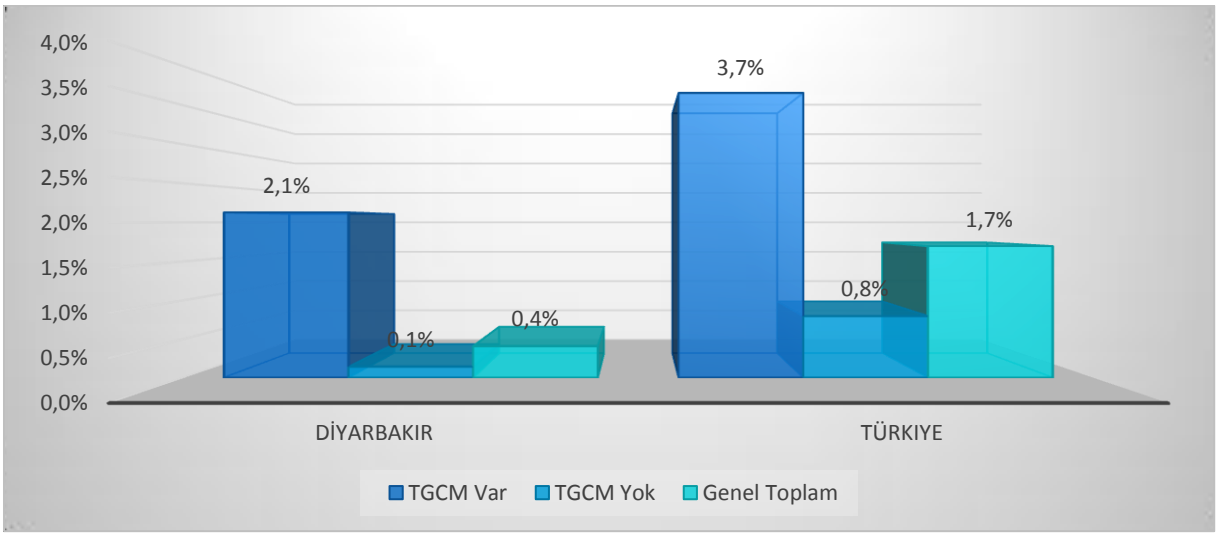

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,1; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Diyarbakır ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

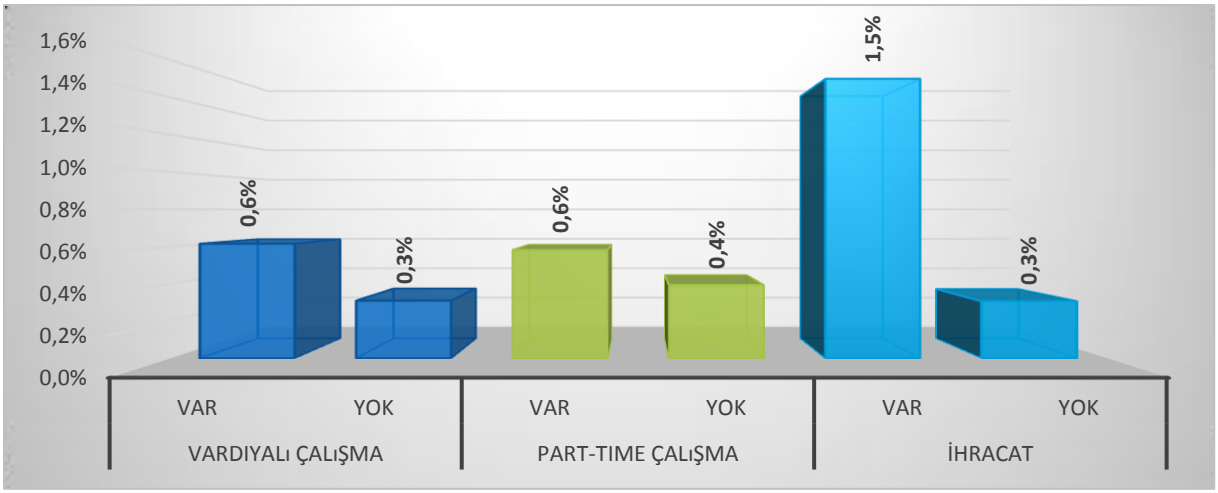

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,6, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,4'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3 olarak tespit

edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Her üç durumda da açık iş oranı Diyarbakır iline ait olan yüzde 0,4'lük açık iş oranından yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

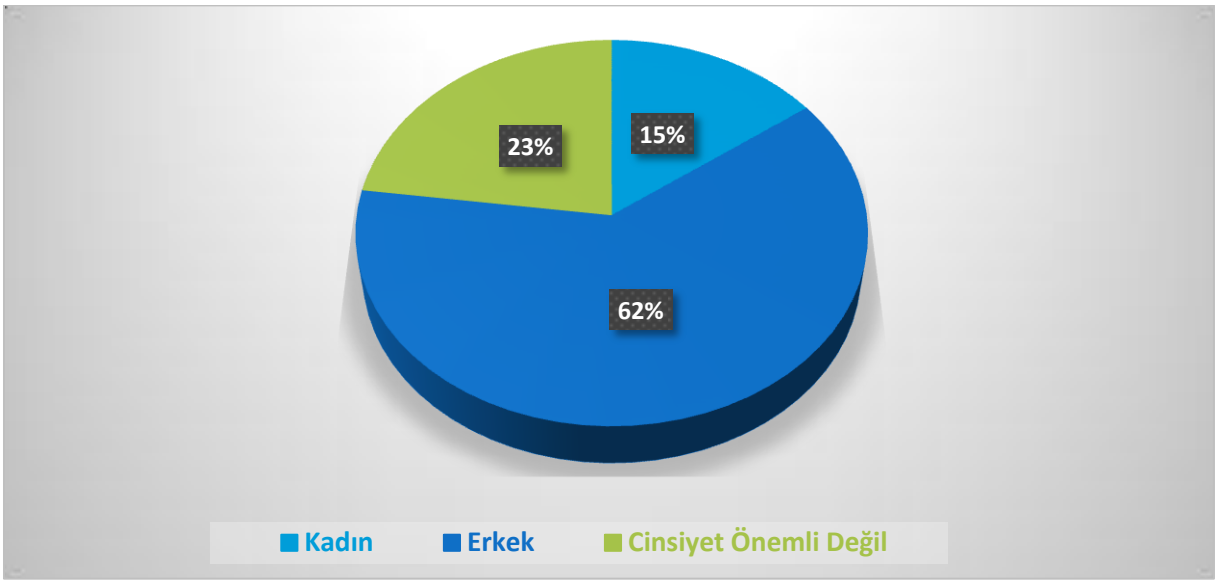

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Diyarbakır ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 62'sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 23 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 15 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

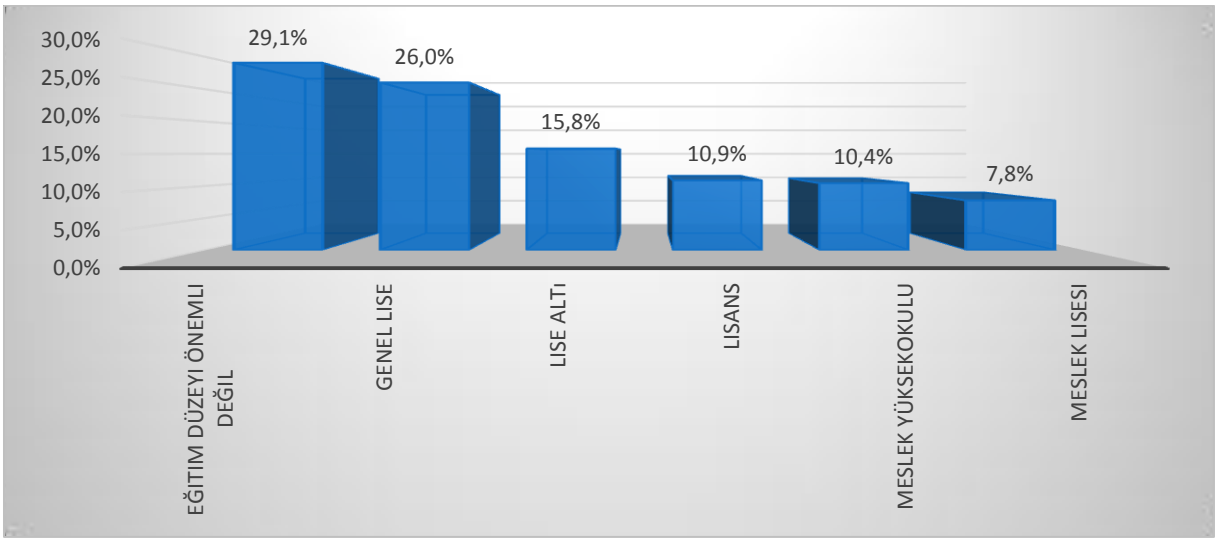

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Diyarbakır ilindeki açık işlerin yüzde 29,1'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise genel lise seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 7,8 ile meslek lisesidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

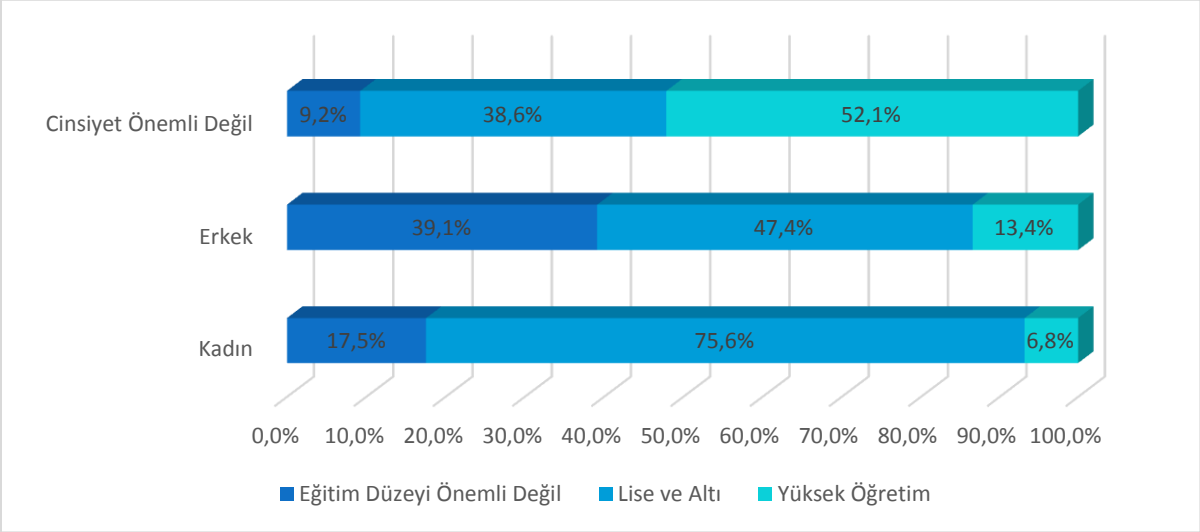

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla

oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Diyarbakır ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	50,8%	32,8%	16,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret	32,1%	66,0%	1,9%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	10,0%	76,7%	13,3%
İnşaat	12,0%	48,0%	40,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Ulaştırma Ve Depolama	33,3%	66,7%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	0,0%	100,0%	0,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**29,1%**	**49,6%**	**21,3%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece üç sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 50,8 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru

yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise Ulaştırma ve Depolama sektörü olmuştur. Ulaştırma ve Depolama sektöründeki açık işlerin yüzde 33,3'ünde işverenler "farketmez" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 66,7'sinde de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

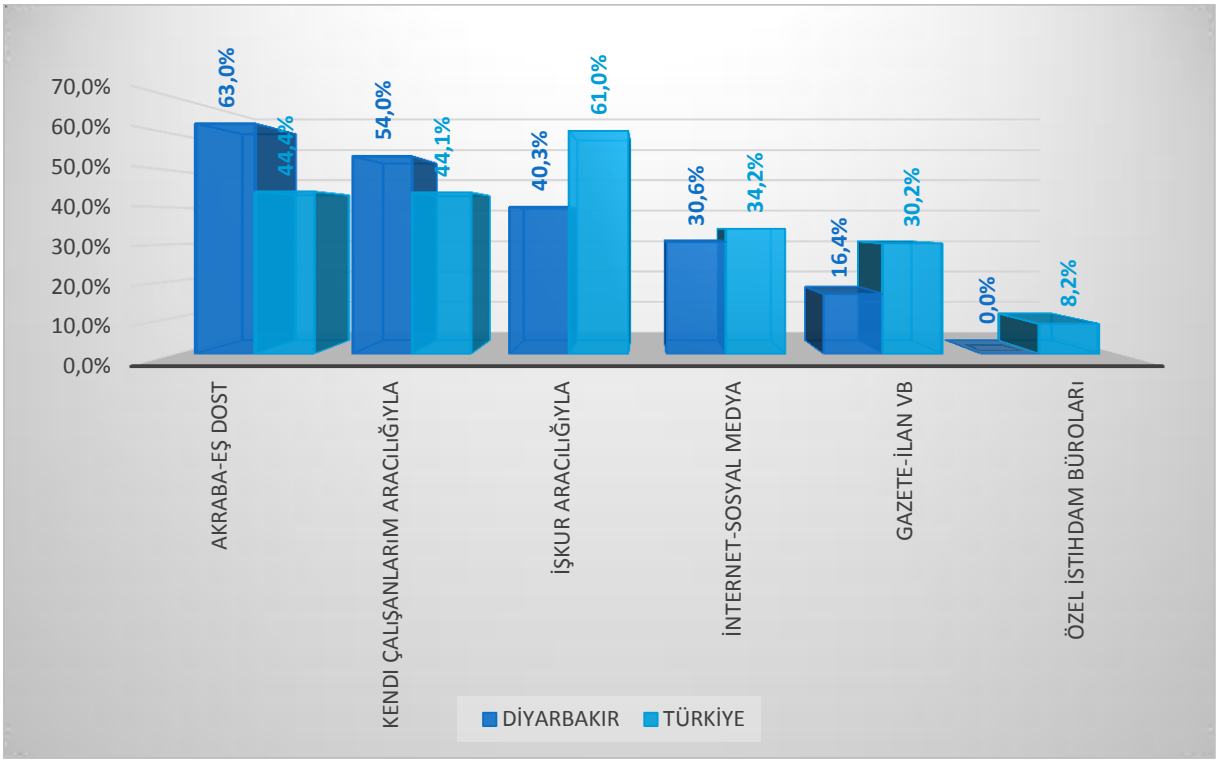

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Diyarbakır ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Diyarbakır ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 63 gibi büyük bir oranı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak

gerçekleşmiştir. Diyarbakır ilinde işverenler daha sonra Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 40,3'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	İŞKUR aracılığıyla	İnternet-Sosyal Medya	Gazete-İlan vb	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	52,8%	52,9%	38,1%	25,4%	23,7%	0,0%
Lise Altı	66,1%	35,2%	54,0%	0,0%	6,8%	0,0%
Genel Lise	53,8%	50,8%	49,6%	17,7%	20,2%	0,0%
Meslek Lisesi	93,1%	86,9%	13,1%	73,4%	0,0%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	89,7%	80,0%	20,0%	64,8%	0,0%	0,0%
Lisans	60,6%	44,0%	42,5%	57,0%	29,0%	0,0%
Genel Toplam	**63,0%**	**54,0%**	**40,3%**	**30,6%**	**16,4%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2017

Lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde İnternet-Sosyal Medya, Meslek Lisesi ve Meslek Yüksekokulu eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerde Gazete-İlan vb. arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 54'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Meslek lisesi mezunu talep edilen açık işlerin yüzde 13,1'i İŞKUR ile aranmaktadır. Diğer arama kanalları ise daha yüksek oranda tercih edilmektedir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla Akraba-Eş Dost ve Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını tercih ederken Gazete-İlan vb. arama kanalı en az tercih edilmiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: İŞKUR Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

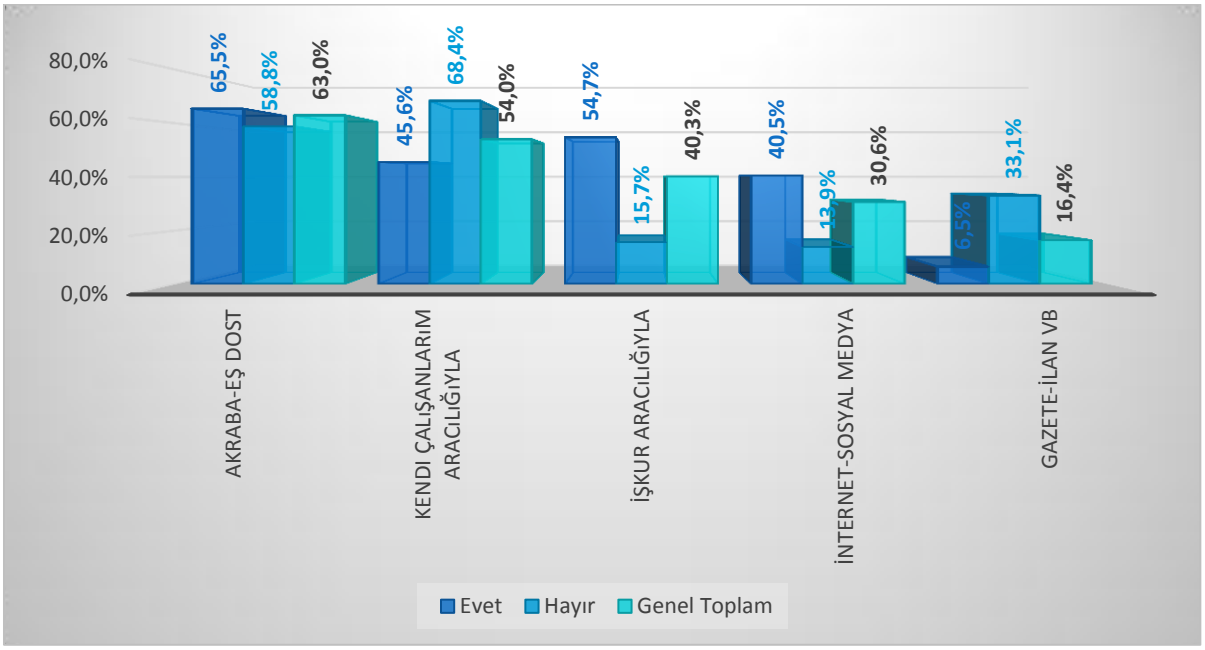

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 65,5 gibi önemli bir oranda Akraba-Eş Dost ikinci sırada yüzde 54,7 ile İŞKUR arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 68,4'nü kendi çalışanları aracılığı ile karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 6,5 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 33,1 oranında kullanmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	2	1	2	3	*	1	1
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	1	3	1	2	*	2	2
İletişim Ve İfade Yeteneği	3	6	3	1	*	7	3
Takım Çalışması	5	2	*	6	*	3	4
Satış Ve Pazarlama Becerisi	6	*	6	7	*	4	5
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	4	5	5	8	*	5	6
Bilgisayar Kullanımı	8	7	8	4	*	9	7
Proje Tabanlı Çalışma	7	*	4	9	*	6	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	9	4	9	5	*	8	9
Yabancı Dil	10	8	7	10	*	10	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Diyarbakır ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Satış ve Pazarlama Becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, en çok gazete-ilan vb. arama kanalı ve kendi çalışanlarım aracılığıyla istenmiştir. Akraba-Eş Dost ve İnternet Sosyal Medya arama kanalında en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik istenen açık işler talep edilmiştir. İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerde en çok İletişim ve İfade Yeteneği talep edilmiştir.

Gazete-ilan vb arama kanalı ile aranan açık işlerde Satış ve Pazarlama Becerisi ile Proje Tabanlı Çalışma becerisi istenmemiştir. İnternet-Sosyal Medya Arama kanalı vasıtası ile aranan açık işlerde Takım Çalışması becerisi talep edilmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

DİYARBAKIR	Açık İş Sayısı
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	52
Profesyonel Meslek Mensupları	33
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	17
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	32
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	28
Yöneticiler	2
Hizmet Ve Satış Elemanları	20
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	23
Genel Toplam	**208**

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 25'dir. İkinci sırada ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'te meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Diyarbakır ili için tespit edilen yüzde 0,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

DİYARBAKIR	Açık İş Oranı
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,3%
Yöneticiler	0,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,1%
Genel Toplam	**0,4%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir. İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Yöneticiler, Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	18,8%	7,0%	13,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	24,8%	0,0%	15,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	21,0%	1,6%	51,9%	16,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	32,7%	20,6%	25,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31,0%	4,1%	4,8%	8,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	17,1%	2,5%	11,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	48,0%	0,0%	11,1%	9,7%
Yöneticiler	0,0%	0,8%	2,2%	1,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 48 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 31 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 21 oranında

Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 32,7'si bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 51,9'unda işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar Kullanımı, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Satış ve Pazarlama Becerisi ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Satış ve Pazarlama Becerisi daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İletişim ve İfade Yeteneği ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerisi talep edilmektedir.

Yöneticiler meslek grubunda en çok talep edilen beceri Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi olmuştur. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik talep edilmiştir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarında ikinci sırada proje tabanlı çalışma becerisi istenirken Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenmektedir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	YÖNETİCİLER	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	4	4	1	*	1	1	3	2	4	1
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	5	3	2	*	5	4	1	1	*	2
İletişim Ve İfade Yeteneği	2	2	4	*	2	3	7	*	*	3
Takım Çalışması	*	7	3	*	*	2	6	3	4	4
Satış Ve Pazarlama Becerisi	3	1	*	*	*	*	5	*	2	5
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	6	6	6	*	6	6	4	5	1	6
Bilgisayar Kullanımı	1	5	*	*	4	*	*	4	3	7
Proje Tabanlı Çalışma	*	*	*	*	8	*	2	6	*	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	5	*	3	5	8	*	*	9
Yabancı Dil	*	*	*	*	7	*	*	*	*	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	84,8%	40,0%	0,0%	47,5%	0,0%	48,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	44,6%	38,1%	3,3%	45,1%	0,0%	51,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	60,4%	22,8%	31,9%	54,7%	0,0%	32,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	66,2%	0,0%	73,0%	20,8%	0,0%	70,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	93,9%	0,0%	18,6%	31,4%	0,0%	49,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	14,4%	0,0%	23,9%	47,6%	0,0%	80,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	89,6%	15,6%	20,9%	52,1%	0,0%	31,3%
Yöneticiler	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Genel Toplam	**63,0%**	**16,4%**	**30,6%**	**40,3%**	**0,0%**	**54,0%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 54,7'si İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Yönetici meslek grubuna ait açık işler ise İŞKUR aracılığı ile aranmamaktadır.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları en fazla İnternet-Sosyal Medya, Kendi Çalışanlarım Aracılığı ve Akraba-Eş Dost arama kanalı ile aranmaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki açık işlerin yüzde 80,6'sı işverenin kendi çalışanları aracılığı ile aranmaktadır. Büro hizmetlerinde çalışan elemanların yüzde 93,9'u Akraba-Eş Dost arama kanalı kullanılarak aranmaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	*	2	*	4	*	*	*	3	*	1
Muhasebeci	2	5	1	4	*	*	5	*	*	3
Satış Danışmanı	5	*	6	2	*	1	4	4	*	3
Elektrik Teknikeri	*	1	*	*	2	*	3	*	*	*
Elektrik Teknisyeni	*	1	*	*	2	*	3	*	*	*
Gaz Altı Kaynakçısı	*	*	*	1	*	*	*	2	*	3
Alüminyum Doğramacı	*	*	3	*	*	*	*	2	*	1
Pazarlamacı	*	*	*	2	*	1	4	3	*	*
Mermer Ebatlandırma İşçisi	*	1	*	*	*	*	2	*	*	*
Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Diyarbakır ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe yer almaktadır. Muhasebeci mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Hesap Yapabilme gelmektedir. Mermer Ebatlandırma İşçisi mesleği için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi talep edilmiştir. Elektrik Teknisyeni mesleğinde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, ikinci sırada Proje Tabanlı Çalışma daha sonra Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme Becerisi talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı	Beden İşçisi (Genel)
Muhasebeci	Muhasebeci	Elektrik Teknisyeni
Satış Danışmanı	Sekreter	Elektrik Teknikeri
Elektrik Teknikeri	Reyon Görevlisi	Gaz Altı Kaynakçısı
Elektrik Teknisyeni	Müşteri Temsilcisi	Alüminyum Doğramacı
Gaz Altı Kaynakçısı	Kasiyer	Mermer Ebatlandırma İşçisi
Alüminyum Doğramacı	Büro Memuru (Genel)	Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı
Pazarlamacı	Aşçı	Depo Sorumlusu
Mermer Ebatlandırma İşçisi	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Mermer İşçisi
Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı	Ön Muhasebeci	Derikmen-Petrol

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi, Muhasebeci, Satış Danışmanı, Elektrik Teknikeri, Elektrik Teknisyeni, Gaz Altı Kaynakçısı, Alüminyum Doğramacı, Pazarlamacı, Mermer Ebatlandırma İşçisi ve Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Satış Danışmanı, Muhasebeci, Sekreter, Reyon Görevlisi, Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Büro Memuru, Aşçı, Resepsiyon Görevlisi, ve Ön Muhasebecidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi, Elektrik Teknisyeni, Elektrik Teknikeri, Gaz Altı Kaynakçısı, Alüminyum Doğramacı, Mermer Ebatlandırma İşçisi, Makine Bakım Onarım Teknisyeni/Makine Bakım Onarımcısı, Depo Sorumlusu, Mermer İşçisi ve Derikmen-Petroldur.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	2	1	1	1
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	6	2	4	2
İletişim Ve İfade Yeteneği	3	6	3	3
Takım Çalışması	7	3	9	4
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	8	4	2	5
Satış Ve Pazarlama Becerisi	5	8	5	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	7	8	7
Bilgisayar Kullanımı	1	9	6	8
Proje Tabanlı Çalışma	0	5	10	9
Yabancı Dil	0	0	7	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Bilgisayar Kullanımı becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Diyarbakır ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

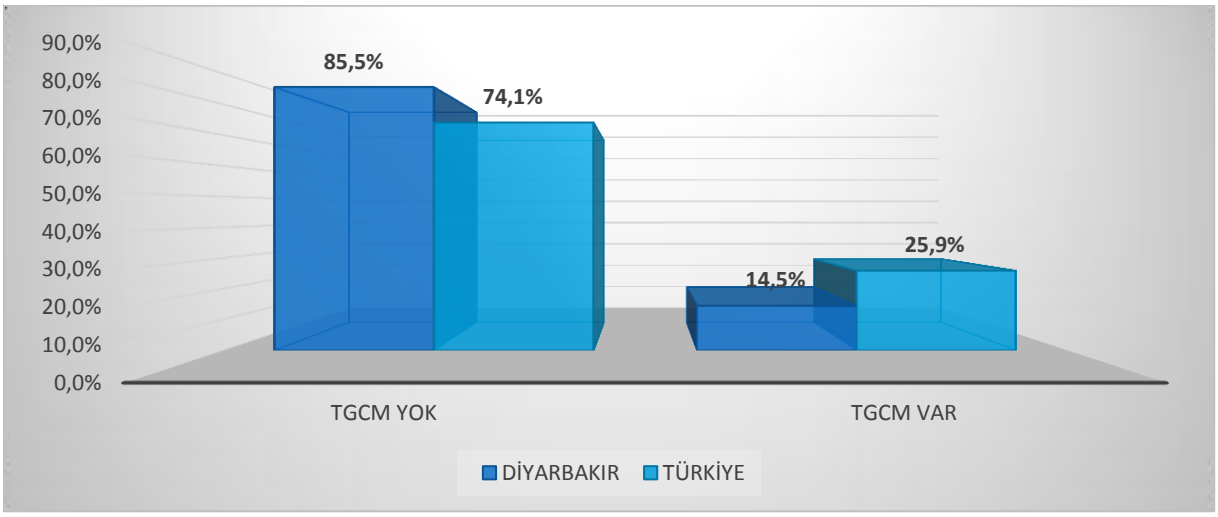

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Diyarbakır ilinde ise 20+ istihdamlı bin 182 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 171 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 14,5 ile Diyarbakır ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

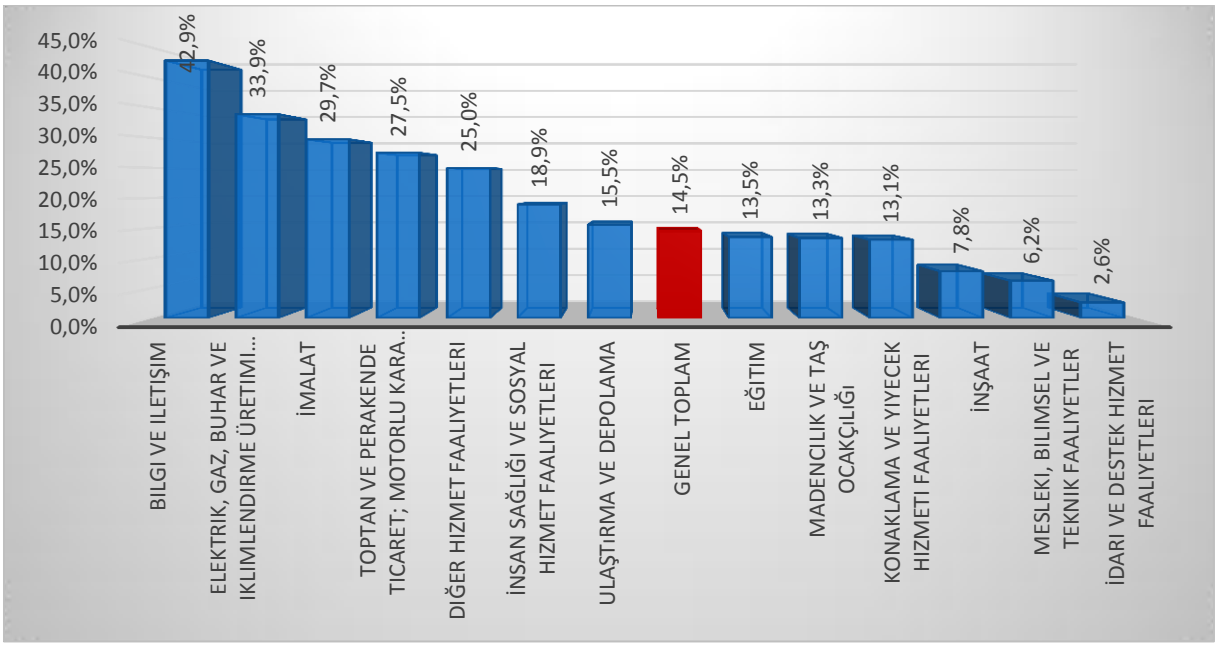

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Bilgi ve İletişim ve Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörü gibi Diyarbakır ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	188
İmalat	163
Toptan Ve Perakende Ticaret	118
Ulaştırma Ve Depolama	28
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	18
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	16
Eğitim	14
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	14
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	10
Bilgi Ve İletişim	8
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	3
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	1
Genel Toplam	**595**

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde 595 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Diyarbakır ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 79'unu oluşturmaktadır. Söz konusu

sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Diyarbakır ilinde toplam çalışanların yüzde 44'ü bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

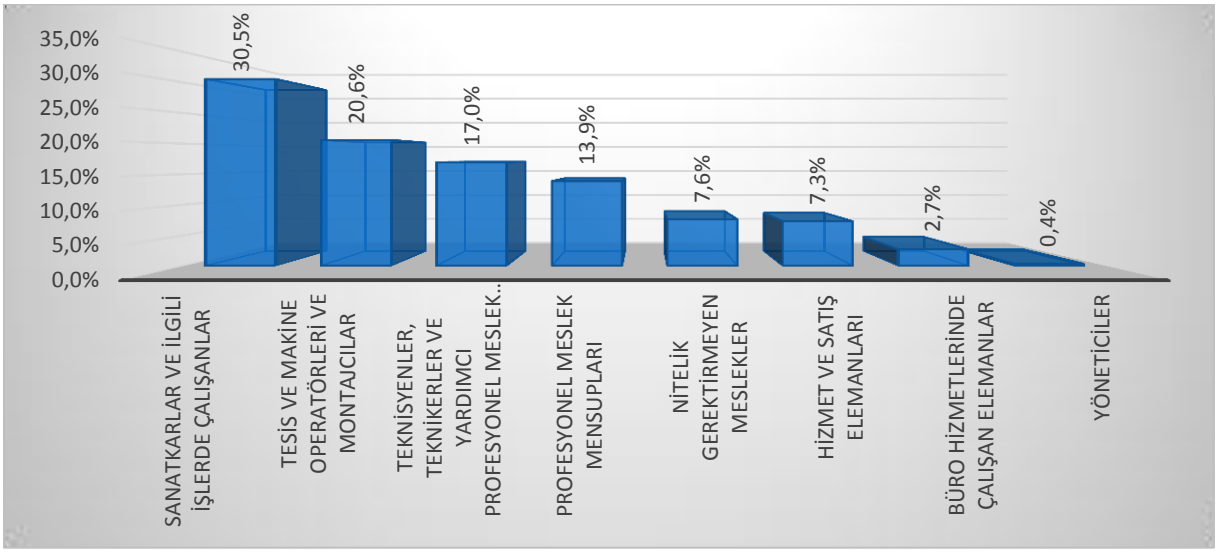

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 182 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 30,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Diyarbakır ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Diyarbakır ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Eleman Sayısı	Oranı
Kamyon Şoförü	27	4,6%
Muhasebeci	24	4,0%
Beden İşçisi (Genel)	22	3,7%
Elektrik Teknikeri	22	3,7%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	18	3,0%
Mermer İşçisi	17	2,8%
Elektrik Teknisyeni	16	2,7%
Satış Danışmanı	16	2,7%
Pazarlamacı	13	2,2%
Şoför-Yük Taşıma	12	2,1%

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 27 kişi ile Kamyon Şoförü mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 24 kişi ile Muhasebeci, 22 kişi ile Beden İşçisi meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kamyon Şoförü, Muhasebeci, Mermer İşçisi ve Pazarlamacı olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Diyarbakır ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden İşçisi, Muhasebeci, Satış Danışmanı, Elektrik Teknisyeni, Elektrik Teknikeri ve Pazarlamacı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

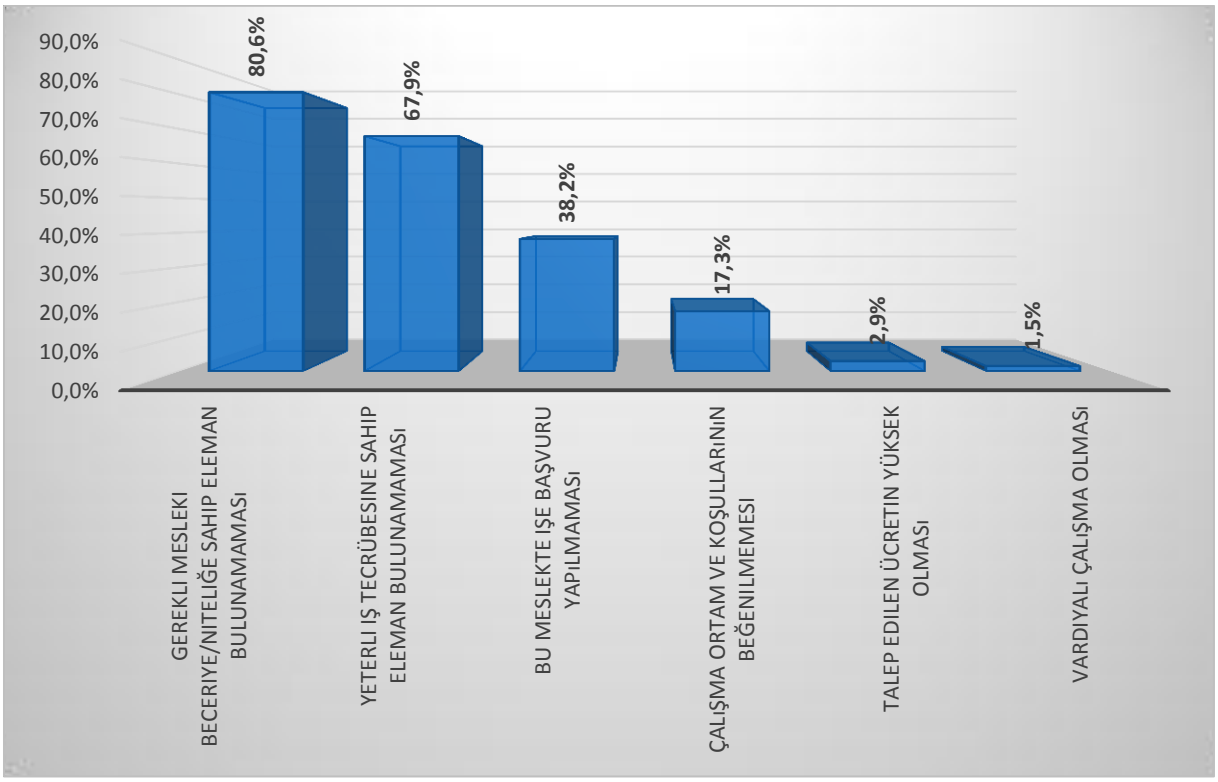

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

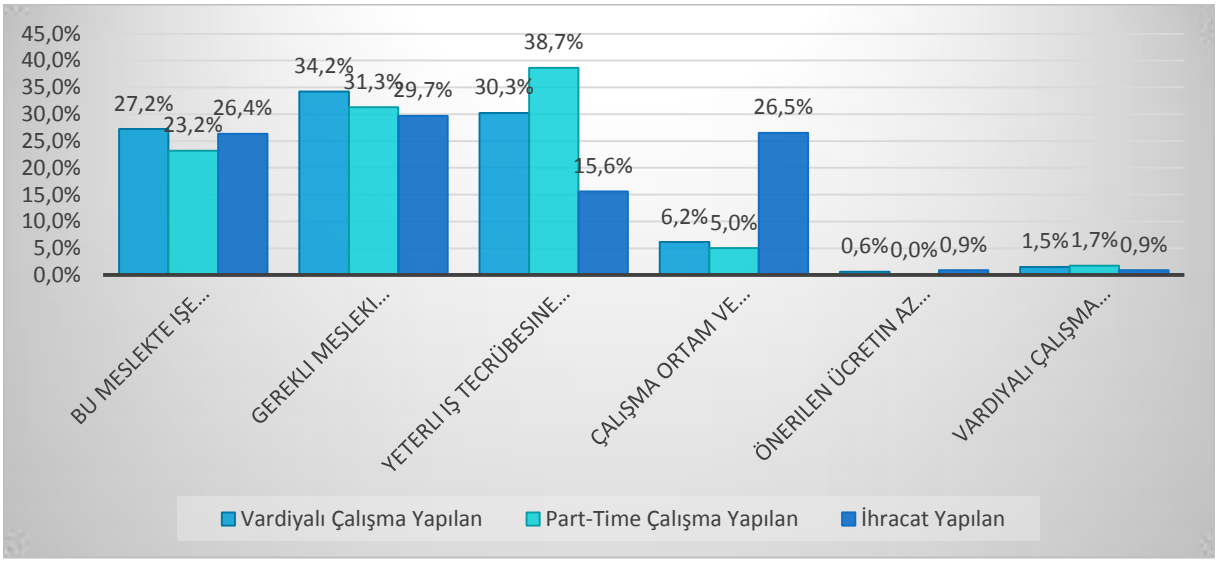

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time Çalışanı olan işyerleri eleman temininde en çok Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmazken, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan firmalar en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması sebebi ile eleman temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde önerilen ücretin az bulunması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmemektedir. Ayrıca Diyarbakır ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması
Kamyon Şoförü	87,4%	96,1%	3,9%	87,4%	0,0%	0,0%
Muhasebeci	85,8%	86,3%	0,0%	13,7%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	59,6%	9,5%	100,0%	34,8%	9,5%	0,0%
Elektrik Teknikeri	10,2%	37,1%	62,9%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mermer İşçisi	0,0%	0,0%	66,7%	100,0%	0,0%	0,0%
Elektrik Teknisyeni	26,9%	26,9%	73,1%	13,1%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	100,0%	87,0%	0,0%	6,5%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	83,3%	91,8%	17,4%	33,9%	17,4%	17,4%
Şoför-Yük Taşıma	90,9%	100,0%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Satış Danışmanı, İnşaat Kalıpçısı(Ahşap), Şoför-Yük Taşıma, Kamyon Şoförü, Muhasebeci, Ekskavatör, İş Makineleri Yağcısı, Zihinsel Engelliler Öğretmeni, Pazarlamacı olmak üzere toplam on meslekten altı tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Beden İşçisi mesleğinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sırada yer alırken bu meslekte işe başvuru yapılmamasında önemli bir orana sahiptir. Ayrıca talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan iki meslekten biri beden işçisidir. Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen tek meslek pazarlamacıdır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Diyarbakır ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Diyarbakır ilinde işverenlerin yüzde 13,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Diyarbakır'da bu sayı 1,3'e gerilemekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,4 olarak öngörürken Diyarbakır ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,5 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İnşaat	8,1%	3,1%	69,2%	19,6%
Toptan Ve Perakende Ticaret	18,4%	4,6%	55,2%	21,8%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3,8%	1,3%	80,1%	14,7%
İmalat	33,0%	0,8%	47,9%	18,2%
Ulaştırma Ve Depolama	10,3%	0,0%	70,7%	19,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	10,9%	4,4%	60,9%	23,8%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	13,5%	2,7%	51,4%	32,5%
Eğitim	24,3%	0,0%	43,2%	32,4%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	12,5%	0,0%	68,8%	18,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	25,0%	6,3%	37,5%	31,3%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	20,0%	0,0%	60,0%	20,0%
Bilgi Ve İletişim	14,3%	0,0%	57,1%	28,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	49,6%	50,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0,0%	0,0%	75,0%	25,0%
Su Temini	0,0%	25,0%	75,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**13,3%**	**2,5%**	**63,6%**	**20,5%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İmalat, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleridir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Gayrimenkul faaliyetler sektöründe yer alan işyerlerinin yarısı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 80'inide gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	418	7,7%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	57	5,5%
Toptan Ve Perakende Ticaret	296	5,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17	4,0%
Ulaştırma Ve Depolama	110	3,0%
Eğitim	51	2,7%
Bilgi Ve İletişim	6	2,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	6	2,6%
İnşaat	279	2,4%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	1,4%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	10	0,6%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-47	-0,3%
Su Temini	-15	-7,3%
Genel Toplam	**1.204**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Diyarbakır'da ise bu oran, yüzde 2,4 olup ülke genelinin altında kalmıştır.

En fazla istihdam artış yüzde 7,7 ile İmalat sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe de mevcuttur. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 5,4'dir.

İstihdam azalışı beklenen sektörler ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleridir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü Diyarbakır ilinde en çok çalışanı barındıran sektördür. Söz konusu sektörde yüzde 0,3'lük bir net istihdam azalışı beklenmektedir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe ise hiç artış olmadan sadece 15 kişilik azalış beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	406	4,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	308	4,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	102	2,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	73	2,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50	1,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	256	1,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	1,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	7	0,1%
Genel Toplam	**1.204**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2017

Yöneticiler grubu dışındaki bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 406 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında üçüncü sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 4,9'luk bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler üçüncü sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 1,6 olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebebi çok sayıda çalışanı olmasına rağmen bir o kadar artış beklenmemesidir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Minibüs Şoförü	Soğuk Demirci
Beden İşçisi (İnşaat)	Bina Dış Yüzey Temizleyicisi
Elektrikçi (Genel)	Tuğla Ve Kiremit Kalıpçısı (Elle)
Mermer İşçisi	Çöp Tasnif Ediciler
Seramik İmal İşçisi	Temizlik Görevlisi
Alüminyum Doğramacı	İnşaat Mühendisi
Sıvacı	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Satış Danışmanı	Aşçı Yardımcısı
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Mermer Döşeyici

Kaynak: İPA 2017

Diyarbakır ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Beden İşçisi, Minibüs Şoförü, Elektrikçi, Mermer İşçisi, Seramik İmal İşçisi meslekleri olup, Güvenlik Görevlisi, Soğuk Demirci, Tuğla ve Kiremit Kalıpçısı mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Diyarbakır ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi meslekleri istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Ayrıca bu yıl İnşaat Mühendisi mesleğinde azalış beklendiği dikkat çekmektedir.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

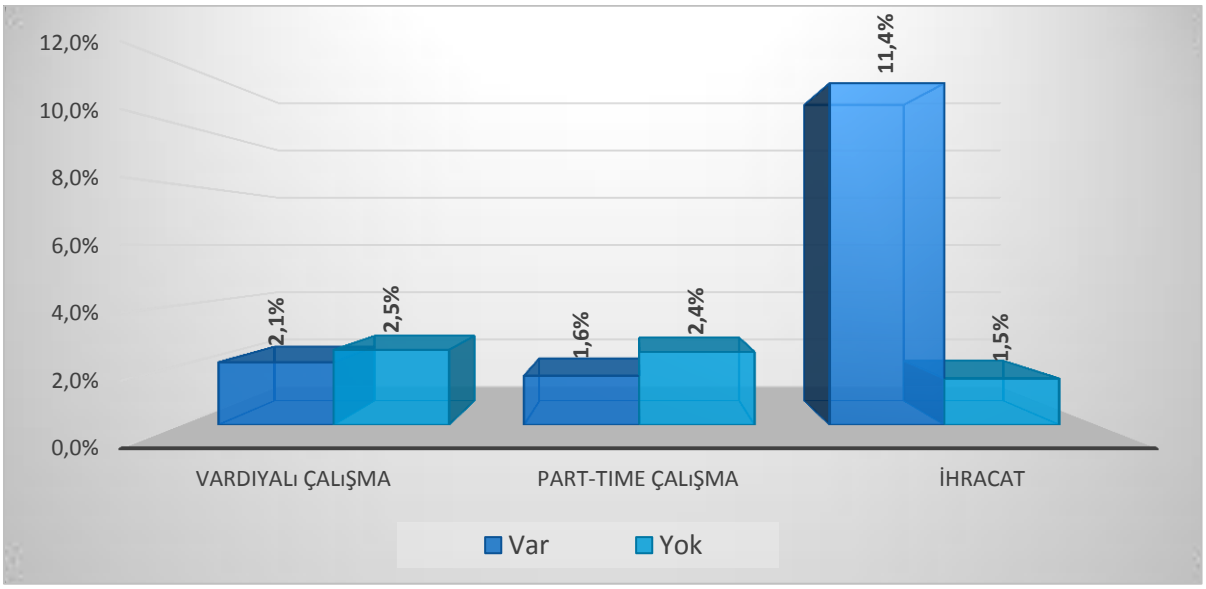

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Diyarbakır iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 2,4 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 11,4'tür. Vardiyalı ve part-time çalışma işyerinin istihdam artışını etkilememektedir. Bu iki özelliğe sahip işyerlerine ait net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından düşüktür. Ayrıca il geneline ait net istihdam değişim oranının da altında kalmıştır.

SONUÇ

Diyarbakır İşgücü Piyasası Analizi raporunun, 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Diyarbakır ilinde gerçekleştirilen Talep Araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlarından bir tanesi en genel anlamıyla aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Diyarbakır ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Veri anlamında kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 20 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 10+ ve 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Diyarbakır özelinde beyan edilen sadece 50.774 çalışanı kapsıyor olmasıdır. Buna tarım sektörü, kayıt dışı sektör ve kamu sektörünün payları da eklendiğinde elde edilen verilerin sadece kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Yine de bu raporun sonuçlarına bu kısıtlılıklar göz önünde tutularak bakıldığında mevcut veriler ışığında bir takım değerlendirmeler ve öneriler yapmak mümkündür.

İşsizlik oranlarına bakıldığında, Diyarbakır'da eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir. Bu veriler kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır. Arz ve talep eşleştirmeleri düşünüldüğünde, 2014 yılı itibariyle Diyarbakır ili açık iş sayısı 5.489 Yapılan başvurulardan İşe yerleştirilmiş olanların sayısı ise 2.591 kişidir. 2015 yılında Diyarbakır ili açık iş sayısı 17.175 Yapılan başvurulardan işe yerleştirilmiş olanların sayısı ise 9.346 olmuştur. Dolayısıyla bir önceki yıla istinaden 2015 yılında Diyarbakır'da açık iş sayısı ve işe yerleştirme sayısında artma söz konusudur. 2016 yılında Diyarbakır ili açık iş sayısı 5.491 Yapılan başvurulardan işe yerleştirilmiş olanların sayısı ise 3.002 olmuştur. Dolayısıyla bir önceki yıla istinaden 2016 yılında Diyarbakır'da açık iş sayısı ve işe yerleştirme sayısında azalma söz konusudur.

Diyarbakır ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Diyarbakır ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.208 kişilik açık işin yüzde 32,7'sine tekabül eden 68 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnşaat sektörleridir.

Açık iş verme oranında da Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 13,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 13,2 ile İmalat ve yüzde 11,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir.

Diyarbakır ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,1; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Diyarbakır ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

Diyarbakır ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,6, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,4'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3 olarak tespit edilmiştir. İşyerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Her üç durumda da açık iş oranı Diyarbakır iline ait olan yüzde 0,4'lük açık iş oranından yüksektir. Özellikle işyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır.

Diyarbakır ilindeki açık işlerin yüzde 29,1'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise genel lise seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 7,8 ile meslek lisesidir.

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Diyarbakır ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 63 gibi büyük bir oranı Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 44,4 olarak gerçekleşmiştir. Diyarbakır ilinde işverenler daha sonra Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 40,3'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 65,5 gibi önemli bir oranda Akraba-Eş Dost ikinci sırada yüzde 54,7 ile İŞKUR arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin yüzde 68,4'nü kendi çalışanları aracılığı ile karşılamaktadır.

Diyarbakır ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 25'dir. İkinci sırada ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Diyarbakır ilinde ise 20+ istihdamlı bin 182 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 171 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 14,5 ile Diyarbakır ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Diyarbakır ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diyarbakır ilinde 595 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Diyarbakır ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 79'unu oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Diyarbakır ilinde toplam çalışanların yüzde 44'ü bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmeme nedeni olarak; kişilerin Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Olmaması nedeni ilk sırada yer almıştır. İşgücü talebi açısından bakıldığında Diyarbakır ili özelinde İdari ve Destek Hizmetleri, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret İle İnşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlere ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) Net İstihdam Değişim Oranı yüksek olan sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir. Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Diyarbakır ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının hem kadınlar, hem de erkekler için Nitelik Gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığıdır. Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerde de Kamyon Şoförü, Muhasebeci, İnşaat Kalıpçısı, Elektrik

Teknikeri ve Pazarlamacı meslekleri geçen yıllarda olduğu gibi yine öne çıkmaktadır. Bu durumda Diyarbakır ilinde işgücü talebi açısından, bazı meslekler de bedensel yeterlilik ön plana çıkarken bazı mesleklerde ise mesleki bilgi aranmaktadır. İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Diyarbakır'da istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

• İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dâhil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.

• İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.

• Diyarbakır'da belli bir ağırlığı olan tarım sektöründe meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.

• İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.

• Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.

• Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dâhil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.

• Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.

• Özellikle Diyarbakır ilimizde temininde güçlük çekilen mesleklerde temininde güçlük çekilme sebeplerinin başında bu mesleklerdeki kişilerin Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Olmaması öne çıkmaktadır. Bu paralelde hem kişisel gönderme kolaylığı hem de bu yönde pratik çözüm olması açısından "işbaşı" (staj) programlarına ağırlık verilmelidir.

Diyarbakır ’da ki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Diyarbakır İŞKUR İl Müdürlüğü:

- İşe yerleştirme olanaklarını kamuyla paylaşmalıdır.
- Düzenli periyotlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalıdır.
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalıdır.

- İşyeri ziyaretleri düzenli olarak yapılmalıdır.
- İşgücü eğitim kurslarından mezunların olan kişilerin takibi yapılmalıdır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI